Edini slovenski zagovornik delavskih koristi v Wisconsinu, Minnesoti in Michiganu.

SLOVENIJA

THE SLOVENIA The only Jugoslav Newspaper in Wisconsin

OFFICIAL ORGAN OF THE "SLOVENIAN CROATIAN UNION", CALUMET, MICHIGAN.

"Entered as second - class matter De cember 22, 1915, at the post office at Milwaukee, Wisconsin, under the Act of March 3, 1879."

No. 22. Št. 22. MILWAUKEE, WIS. JUN 3, — 3. JUNIJA 1921. LETO VII. VOL. VII.

ZA SVOBODO IRSKE

Na Irskem še vedno vre, to je, angleške kraljeve čete skušajo zadušiti z orožjem v roki željo svobodoljubnih Ircev, radi česar je že mnogo oseb moralo žrtvovati svoje življenje na oltar svobode; ni dneva, da bi ne bilo ubitih ena ali več oseb.

Angleško organizirano delavstvo se je izkazalo, da čuti z Irci, zato zahteva, naj se Ircem dovoli to, kar zahtevajo.

—o—

V državi Wisconsin se nahaja 350,000 avtomobilov

Madison — V državi Wisconsin se po uradnem poročilu razvidi, da se nahaja 350,000 avtomobilov; polovica teh je Fordovega izdelka. Pred dvema leti je bilo 43 odstotkov Fordovih avtomobilov. Preteklo leto pa že nad 50 odstotkov. 50,000 avtomobilov je srečno ušlo obdavčenju, dočim je bilo 150,000 teh prikl. ... lastnini ter so morali ... niki plačati osebno lastninski davek od njih.

—o—

Blaine vetiral suho predlogo

Madison — Ker je Mathesonova prisilna suha postava po mnenju wisconsinškega governerja preslaba in ne dovolj trdna, da bi se potom iste zamoglo usiliti sušo, je v pondeljek Blaine isto vetiral. Kot znano Mathesonova predloga močno nasprotuje Volsteadovi postavi ter je nenavadno obsežna po vsebini. V Mathesonovi predlogi ni nikjer omenjeno, da se morajo odstraniti iz gostilen neprodirne šipe v oknih ali zastori, istotako ni v isti nikjer omenjeno, da se zamore osebo kaznovati radi pijanosti, dočim je v Volsteadovi to strogo zahtevano. Predloga je bila poslana nazaj v legislaturo s prošnjo governerja, naj postavodaja isto premeni in skrajša a poleg tega sestavi bolj razumljivo. Vprašanje pa nastane, kaj bo storila v tem oziru postavodaja, li se bo pokorila governerju, ali bo njegov veto zavrgla?

—o—

RACE SO DEŽEVALE

Crestone, Colo. — Divje race so padale na ulico kot dež, ko je nastala velika nevihta s točo, ki je potrla mnogim racam peruti, da niso mogle nadaljevati svoje poti, ampak so popadale na tla. Posledica je bila, da je imelo mesto imeniten dan, ko je stalo na mizah meščanov naslednji dan to je v nedeljo, dobro meso tolstih divjih rac.

ZAVOJI SE ZAMOREJO ŠILJATI V JUGOSLAVIJO PO POŠTI

Polž je lezel sedem let čez plot. Tako se je Jugoslavija pogajala dva in pol leta z ameriško vlado, dokler ni dosegla sporazuma s posto Združenih držav, da bo odgovorna za zavoje. Toda iz sporazuma se razvidi jasno, da nima jugoslovanska vlada zaupanja niti v svojo lastno pošto, ker se ni upala obvezati, da bi plačala več odškodnine za izgubljen ali ukraden zavoj kot 50 frankov ali okoli $7.00. To je zelo slabo ogledalo slavne jugoslovanske vlade.

Za trgovstvo ne bo imela ta paketna pošta velikega pomene z ozirom na to, ker je garancija premajhna, tatovi pa zelo številni.

Teža posameznega paketa sme biti do 22 funtov, in največja dolžina, širina ali višina paketa ne sme biti nad čevrje in 6 palcev. Paketi morajo biti tako zaviti, da jih lahko pregledajo carinski pregledniki, in da jih poštni uradniki lahko sortirajo. Poštnina znaša 12 centov od funta, toda to velja samo do Dubrovnika, kamor se paketi pošiljajo. Od Dubrovnika naprej pa bodejo jugoslovanske oblasti pobirale še posebno poštnino od onih, katerim je paket namenjen. Ta poštnina bo znašala za pakete do 5 kil teške 8 kron za pakete 10 kil pa 16 kron, brez ozira na oddaljenost od Dubrovnika, do kraja, kamor je paket namenjen. Poleg te takse bo moral prejemnik paketa plačati še avizno tarifo, ki znaša 10 par (40 vinarjev). Poleg te takse pa bo država pobirala še carino pristojbino od predmetov, ki so carini podvrženi. Pošiljatelj vsakega paketa mora priložiti carinsko deklaracijo, kjer je točno označeno vse kar se tiče vsebine paketa in vrednosti. Na to deklaracijo se mora pošiljatelj podpisati in točno označiti svoj naslov. V pakete se ne sme dajati nobenih pisem ali sploh kakih osebnih poročil. Ravno tako se ne sme v pakete dajati sledeče stvari: Tobak, cigarete, cigare, saharin, sol, burat ter razne eksplozivne stvari, cigaretni papir, žive ali mrtve živali, sadje in sploh stvari, ki se hitro pokvarijo. Sicer je pa dovoljeno pošiljati vse druge trgovske predmete. Paketi se lahko registrirajo, in v slučaju zgube ali tatvine, razven izvanredne sile, (to je, ako nastane vojna, ali je blago zaplenjeno kje, itd.) dobi pošiljatelj odškodnino, ki v nobenem slučaju ne bo znašala več kot 50 frankov, (okoli $7.) Za nadaljne podatke se obrnite na ameriške poštne urade. Naznanja se še, da se za sedaj sme pošiljati pakete samo iz Amerike v Jugoslavijo, dočim se za pošiljanje iz Jugoslavije v Ameriko še vrše dogovori, ki bodo v kratkem gotovi.

DELAVSKI NEMIRI V GREEN BAY, WIS

Madison — Okrajni pravdnik Carol Young iz Brown okraja je naprosil governerja John J. Blaine-ja za vojaško pomoč v Green Bay, Wis. Governer, ki se nahaja na svojem domu v Boscobel, je oredil, da se morajo delavski nemiri takoj in nemudoma preiskati in če se bo potom preiskave dognalo, da je pomoč neobhodno potrebna, bo šele dovolil vojaštvo.

Do delavskih nemirov je prišlo potem, ko so zastavkali uslužbenci treh velikih papirnic v Green Bay-u. (Da, čudno je, kako da delavstvo tako hitro zapade preiskavam in vojnemu sodu, dočim v nasprotnem slučaju ne vidi nihče kapitalistov, ki gromadijo velikanske kupe dobička brez kake "inšpekcije". Op. ured.)

—o—

SUHAČI SO PROTI PIVU KOT ZDRAVILO

Washington — Kot znano, je bivši generalni pravdnik Palmer bil mnenja, da se sme po Voldstead suhi postavi pred pisati tudi pivo kot zdravilo in sicer do 5 galonov. To pa ni po volji suhih elementov, zato so sedaj v kongresu predložili zakonski načrt, po katerem, ako bo sprejet, ne bo smel noben zdravnik predpisati kot zdravila; upravičen bi bil le predpisati en pajnt žganja ali en pajnt vina.

—o—

SRBSKI ALEKSANDER — ŽENIN?

London — V tukajšnjih uradnih krogih kroži govorica, da namerava srbski princ-regent Aleksander poročiti princezinjo Mary, edino hčerko angleškega kralja George-a.

Gospod Aleksander, ki si domišlja, da je "kralj po božji volji" je pač res čuden in vzoren demokrat, ki se s svojo demokracijo tako rad ponaša, a pri vsej svoji jugoslovanski navdušenosti ne more v celi Jugoslaviji najti tovarišice, pač pa si isto išče pri sorodnikih nemškega eks-kajzerja. Gliha vkup štriha!

67 oseb je v letu 1918 imela čez milijon dohodkov

Albany, N. Y. — Zdaj še le se je zaznalo, koliko so morali nekateri stanovalci mesta N. Yorka plačati dohodninskega davka v letu 1918. Mesto New York je znano kot mesto bogastva na svetu, kot na primer zloglasni Wall Street. Statistika nim pove, da je bilo v New Yorku leta 1918 čez 40 oseb, ki so naznanile svoje dohodke nad milijon dolarjev letno. Pozneje je bilo priglašenih še 37, tako da je število naraslo na 67.

Za državo New York je na drugem mestu država Penn'a, ki se sme ponašati s desetimi osebami, katerih dohodki so milijon ali več na leto, dočim imajo države Ney Jersej, Delaware in Massachusetts vsaka po tri take ptiče. Države Illinois in Maryland imajo vsaka po dva in Michigan, Connecticut, Ohio, Rhode Island in Taxas pa vsaka po enega takega milionarja. (Radovedni smo, kje so milijonarji iz države Minnesota in Wisconsin, ki tudi nekaj producirajo a jih ni videti na listi velikih davkopla čevalcev. Op. ured.)

—o—

Eden otrok zgorel drugi pa umrl, ko so fašisti umorili očeta

Rovinj, Istra — Osem let stara deklica je umrla strahu, njena 16 letna sestra pa je zgorela, ko so laški fašisti umorili očeta v navzočnosti žene in otrok. Podivjani fašisti so izvršili ta zločin nemoteno, ker jih v njihovem terorju podpira vlada. Umorjeni je bil voditelj socijalističnih organiziranih poljskih delavcev.

V Tromella so maskirani fašisti vdrli v stanovanja socijalističnih voditeljev, jih uklenili, spravili na avtomobile ter jih pretepli. Eden socijalistov je bil ubit, drugi pa so tako pretepeni, da bodo najbrže ranam podlegli! — Krasno zrcalo za laško "kulturo!"

—o—

Policija nima pravice preiskati hiše brez zapornih povelj

New York — Sodnik Tierney, vrhovnega newyorškega sodišča je pri zadnjem zasedanju izjavil, da policija nima nikake pravice preiskovati privatnih hiš in stikati za opojnimi pijačami brez tozadevnega zapornega povelja (varanta). Izjavil je nadalje tudi, ako policija najde kje žganje in ga zapleni z varantom ali brez istega, je obtožba napram posestniku oziroma lastniku likerjev postavno. — Vrag naj razume te "kuštne" sodnike!

IZ NASELBIN

MILWAUKEE IN OKOLICA

Čitanje je pot do izobrazbe! Dobre knjige dobite v čitalnici, ki se nahaja v Ilirija dvorani. Uradne ure od 10. do pol 12. ure popoldne od nedeljah. Pristopnina je 50c in mesečnina samo 20c. Postanite član, ako še niste! Imamo nove knjige.

V soboto zvečer sta se nekaj sporekla John Popovich, star 38 let, oženjen, katerega družina živi na "Ogrskem", in David Whicher, 25 let, v saluni Mrs. Christine Milasinovich na 5811 National Ave., West Allis. Med prepirom je zadal Whicher Popovichu takšen udarec v prsa, da je ta na mestu obležal mrtev. Whicher je bil na West Allisu svoj čas redar, ki se je udeležil svetovne vojne, ter je svak serženta H. Schultze na West Allisu. Po tej nesreči je bil Whicher aretiran in pridržan v zaporu, žnjim vred pa tudi Anton Gebaj iz 5021 Pershing Ave kot priča. Zaslišanje se je vršilo v torek zjutraj v distriktnem sodišču. Za Whicherja je določena jamščina na $5,000.

Štorkla se je oglasila pri družini Matt Dobreršek, 242 Grove St. ter pustila za spomin dečka.

Redar ropar — V četrtek je bil aretiran redar Otto Meyer, ker je opravljal po dnevi posel redarja, po noči pa posel vlomilca. Kot redar je patruliral v bližini Grand Ave. in 7. ceste. Na njegovem stanovanju so našli mnogo nakradenega blaga, posebno avtomobilskih potrebščin. Posedoval je tudi avtomobil, kateri je bil svoj čas ukraden.

V državni legislaturi se nahaja zakonska predloga, po kateri bi, ako bi bila sprejeta, morali vsi gostilničarji ob okrajnih cestah, takozvani "boardhouses" zapreti svoje prostore zvečer ob 10. uri, kajti v nasprotnem slučaju bi bili kršitelji občutno kaznovani.

Umor iz ljubezni se je izvršil v soboto na 135 So. Bay St. Edward Zeretzke, star 28 let, sin gospodarice, kjer je živel August Adamann, star 24 let, je hladnokrvno ustrelil v njegovi sobi Adamanna, ker sta oba bila zaljubljena v eno in isto dekle. Emma Kunkel iz Neillsville. Zaretzke je služil v svetovni vojni ter je bil na Francoskem. Umor je izvršil z vojaškim revolverjem. Adamann je bil prepeljan v mrtvašnico, Zeretzke pa v ječo.

Eugene Donath bi bil moral nastopiti kot priča za Louis Rotkay pri dobavi državljanskega papirja. Ker ni hotel priti radevolje, ga je na sodišče prignal šerif, radi česar mu je sodnik napravil pridigo ter mu zapovedal, da ne sme nikdar več nastopiti kot priča v takem slučaju.

Walter Peterson iz Chicaga, prodajalec delnic, je bil kaznovan na $50 in stroške v municipalnem sodišču, ker je bil spoznan krivim, da je kršil "višnjevo postavo" (blue sky law). Prodajal je delnice družbe "Cooperative Society of America", ki je organizirana po "navadni postavi trustov" v državi Illinois. Kaznovan je bil, ker ni imel dovoljenja za prodajo delnic v državi Wisconsin.

Čudna nesreča se je prigodila v State Fair parku v nedeljo. Vršila se je tekma z avtomobilsko vožnjo, pri kateri bi moral zrakoplovec, Al Wilson iz dirjajočega avtomobila zleti po, iz zrakoplova dol viseči lestvi na zrakoplov, med tem ko je ta vozil 70 milj na uro. Lestva se je zapela v izpihalno cev avtomobila, pri čem je eroplen dvignil zadni del avtomobila, da je ta tekel samo po prvih kolesih. Ko je eroplen hotel toliko odnehati, da bi lestvo odmotal, ga je veter prevrnil ter se je nato zaletel v občinstvo, ki je sedelo na odru. Pri tem je bilo ranjenih 17 oseb, med njimi eden smrtnonevarno, kateremu je strlo hrbtenico. Žrtve so bile prepeljane v bolnišnico.

V pondeljek dne 13. junija se bo pričela v Milwaukee v Harmonie dvorani konvencija Hrvatske Zajednice Ill., katera šteje 35,000 članov. Delegatov bo navzočih 101. Predsednik Zajednice je Anton Gazdič, Chicago. Porotni tajnik je Josip Dolenec na West Allisu. Delegatje bodo prišli v Milwaukee 12. junija, katere bo pozdravil Mirko Jajič, Hrvatski Sokol pa jim bo priredil veselico. Konvencijo bo pozdravil tudi milwauškee župan Hoan in občinski svetnik Reynolds. — Prav umestno bi bilo, da bi konvencijo pozdravila tudi slovenska društva, da bi se vsaj nekoliko zbližali Slovenci in Hrvati v milwauški naselbini!

Pretekli pondeljek je Mr. Peich našel svojo ženo v krvi na domu 1332 Chestnut St. Mrs. Peich je imela vrat prerezan z britvijo. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer je kmalu umrla. Policija je prepričana, da je žena storila samomor. Mr. Peich je izjavil, da ne ve, kaj naj bi gnalo soprogo v smrt, ker po njegovi izpovedi ni nikdar prišlo do prepira ter sta živela v lepi slogi. Za njo žalujejo soprog, 2 sina in dve hčeri.

Policijski načelnik je zahteval, da licenčni komitej prekliče nadaljno licenco dvema gostilničarjema in sicer Mike Romich-u, 737 Kinnickinnic Ave.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem pričel z ekspresno obrtjo. Ako rabite premog, koks, drva, ali se selite ali imate kaj drugega za prepeljati, boste postreženi točno in po zmerni ceni z našim 3 tonskim tovornim avtomobilom.

RALPH CHEPLAK
504 MINERAL STREET.
Telefon Hanover 3469-W
Premog, koks, drva, selitev, Expres.
Naročila za West Allis lahko pustite pri John Rezel, 5122 Nat'l Ave ali pri Frank Banko, 5202 Nat'l Ave ter za Bay View pri John Wohlgemuth 822 Kinnickinnic Ave.

DR. J. E. DWYER
ZOBOZDRAVNIK
URADNE URE:
Od 9. — 12. od 1. — 5. p op. in od 7. — 9. zvečer
268 FIRST AVENUE, v TR ATNIKOVEM POSLOPJU
Za vse garantiram.

PREMOG, KOKS, SELITEV, EXP.
Cenjenemu občinstvu priporočam svoj ekspress. Ako potrebujete premog, koks ali ako se nameravate preseliti, ali ako imate kaj drugega za prepeljati, vam to stori s tri in pol tonskim "trokom" hitr in po zmerni ceni
JOHN LECHNER
370 First Ave. Telefon Man. 4389

AVTOMOBILISTOM
naznanjam, da prodajam in popravljam vsakovrstne gu minaste obroče (Auto Tires), električne baterije, katere tudi napolnim in popravljam. V zalogi imam gasolin, olje in vse. kar potrebujete za svoj avtomobil.
Svoji k svojim.
FRANK HARTZER
vogal 2nd Ave in National Ave

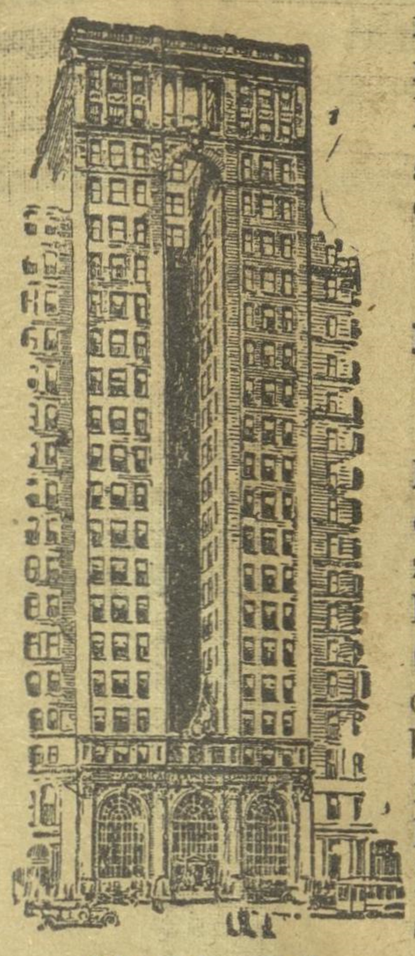
Lovr. KONCILJA
294 — 1st Avenue
Architect & Builder
Izelujem vsakovrstno pohištvo, okna, vrata itd. po nizki ceni.

Ker sem v direktni zvezi z banko v Ljubljani, je denar, poslan skoz mene, izplačan v starem kraju zanesljivo v teku enega meseca.
Oni, ki ste zunaj mesta, pošljite denar po Money Order.
Prodajam parobrodne listke za vse črte – na Trst, Dubrovnik, Francijo, Anglijo itd.
Louis Bewitz
GOSTILNA in Foreigen Money Exchange.
5226 National Ave, vogal 53rd Avenue.

Naznanjam vsem rojakom in znancem posebno pa društvam v Milwaukee in okolici, da sem prevzel
SOUTH SIDE TURN HALL
katero priporočam v slučaju za veselice ali seje. Postrežba točna in solidna
FRANK ZAJEC
471 National Avenue, Milwaukee, Wis.

Pošiljatve v Jugoslavijo

Ustanovljena 1841 — Kapital $18,000.000.00

Nakazila v inozemstvo, čeki in nakazila po kablu v Jugoslavijo; mi jih prodajamo po nizkih cenah. Pri nas lahko vložite denar v jugoslovanske banke ali ga iz njih dvignite potom nas.

Jugoslovanski in tuji denar naprodaj.

NE NOSITE GOTOVEGA DENARJA S SEBOJ DOMU.

Postave mnogih držav, skozi katere morebiti potujete, prepovedujejo imeti s seboj več kot mali znesek denarja in ga nesti iz dežele. Čeki American Express družbe (American Express Travelers Cheques) niso podvrženi tem odredbam, in istočasno vas ščitijo proti izgubi in tatvini. Izdajajo se v dolarjih Združenih Držav, liver sterlingih in francoskih frankih. Oni stanejo samo 50c za $100.00 vrednosti v čekih.

Poslužujte se naših dolarskih Money Orders za plačevanje računov ali za pošiljanje denarja v tej deželi ali Kanadi. **Kadar pošiljate denar, zahtevajte vedno potrdilo American Express družbe.** To vas ščiti proti izgubi.

Glavni urad
American Express Co.
65 Broadway, N. York.

Obrnite se na katerosikoli podružnico ali na urad American Express Company ali na naš lokalen urad
368 Broadway, Milwaukee.
ali pa pišite v vašem lastnem jeziku na:
FOREIGN MONEY ORDER DEPARTMENT

American Express Co.
65 Broadway, New York, N. Y.

Naša dolžnost je pokopavati mrtve ter prevzeti na naše rame vse kar je potrebno v slučaju smrti med vašimi najdražjimi.

Vaša dolžnost je, da storite vse kar je mogoče v omenjenih slučajih ter pokličite telefon

Hanover 471

po dnevi in ponoči kjer vam nudimo vse kar spada v našo stroko.

Edini slovenski pogrebniški zavod v Wisconsinu

FRANK ERMENC

281 Reed St. Phone Hanover 471
MILWAUKEE, WIS.

Vaša zadovoljnost je naše geslo.

Ali iščete kakšen flat, cottage ali bungalow na West Allisu? Jaz jih imam po nizkih cenah

EDMUND J. MIECH

REALTOR

LOANS & INSURANCE

CORN. 51st AVE. & MITCHELL ST. — **WEST ALLIS, WIS.**

in John Kalinowskemu, 597 Second Ave. Oba sta bila meseca aprila obtožena, da sta obdržavala bordel, za kar je bil Romich obsojen na $50 kazni, Kalinowski pa je bil oproščen. Licenčni komite pa je sklenil, da se navodilo policijskega šefa hrani za v bodoče, kar pomeni, da omenjena dva letos še ne bosta izgubila licenc.

Ženitna dovoljenja so dobili: Peter Subotich, 23, 56 — 7th St. in Milka Odrezan, 18, 406 Virginia St.; ter Thomas Turkowich, 33, 258 1st Ave in Frances Modrich, 20, 342 Reed Street.

Poročno dovoljenje sta dobila 22 letni Marko Krajnoich iz Fulton, Ill in 19 letna Rezika Perinovic, West Allis.

Tukajšnja sodišča so imela priliko poslušati tujega preroka, toda še niso prav nič pripravljena, da bi direktno poslušala poročila Vsemogočega. Pred distriktnega sodnika Page je bil pripeljan Lincoln Scott, pridigar po samovolji ter je povedal sodniku, da prinaša poslanico direktno od Jezusa.

Ta vneti božji poslanec je obtožen potepanja. Scott nima tiste preroške privlačne sile, kot jo je imel svetopisemski Elija ter je bil aretiran na 27 cesti od policaja Jesse Tack. Hodil je od hiše do hiše ter razpečaval kopije pisma, katerega je po njegovi izpovedi dobil ob nogah Križanega ter je za to svoje raznašanje prejemal od strank denar, kolikor mu pač je kdo hotel dati. Sodniku je povedal, da se je sam posvetil v pridigarja, da je na ta način zamogel prinesti poslanico Krista na svet ter je v stanu storiti več, kot vsi duhovni skupaj.

Na civilnem sodišču je vložil William M. Langen tožbo napram mesarju George Salandichu, ker mu je zadnji računil za sedem-osmin funta telečjih jeter 35¢. Soproga Langen-a je šla v mesarijo ter kupila jetra, ko je prišla domov je zapazila, da jih ne more rabiti ter jih je nesla nazaj in zahtevala svežih katerih pa Salandich ni hotel dati. Drugi dan sta šla oba z možem k mesarju ter zahtevola, da vrne denar, kar Salandich tudi ni hotel storiti, kar je naposled dalo povod tožbi.

Kazen za munšajnarje se je že nekoliko znižala, kar je povsem dobro znamenje. Tako so našli pri Robert J. Pubanz kotel in mešanico (brozgo) ter je bil obenem obtožen, da je munšajn prevažal. Priznal se je krivim ter je bil kaznovan samo na $100 kazni.

Pred naturalizacijskega sodnika Fairchild je prišel pretekli petek 29 letni Joseph Forster v svrho dobave državljanskega papirja. Sodnijski tajnik je njegovo prošnjo pregledal ter pričel z vsakdanjimi vprašanji "Koliko otrok imate?" "Dva" je odgovoril Forster. "Well, v vaši prošnji ste nakazali samo enega. Kako je ime drugemu otroku?" "Charley!" "Koliko je star?" "To pa ne morem povedati, ker sem šele pred minuto dobil telefonično poročilo, da se mi je narodil zopet eden", je odgovoril Forster. "Kaj pa je otrok, li je moškega ali ženskega spola?"" — "To pa ne vem, ker mi niso povedali," se je glasil odgovor. Sodnik Fairchild je nato povedal Forsterju, naj gre domov ter se prepriča, kateremu spolu otrok pripada ter naj se oglasi za papir meseca julija.

Policijski načelnik Laubenheimer je imenoval Harry McCrory za policijskega kapitana in načelnika detektivov. Njegovo imenovanje je policijska in ognjegasilna komisija potrdila. — Detektiv Harry Ridenour, ki je skupno z sedanjim šefom Laubenheimerjem bil v službi, je imenovan tudi kapitanom. Tako se je policijskem stanu stvar precej zasukala.

"Sveti" odposlanci Volsteadove suhe postave so bili povod, da se je preložilo poroko hčere Ludvig Blazejweskiga. Blazejweski je gostilničar ter je hotel, da se ima na gostovanju tudi kaj "kika". To so zvedeli suhaški agentje, ki so prišli ter mu kapljico odvzeli in ga odpeljali pred sodnika kjer je moral plačati $50 kazni. Na podlagi tega je Blazejweski poroko hčerke preložil na poznejše dobre čase.

V Emergency bolnišnico je prišel Peter Satovich ter je povedal, da je bil napaden. Kmalu za njim pa je prišel Nickolas Digash. Oba sta imela več ran od noža. V bolnišnici bi se kmalu zopet stepla ter sta obtožila eden druega napada. Policija ju je odvedla nato v ječo ter sta morala naslednji dan plačati vsak $10 kazni.

Zgubil se je 4 letni sinko rojaka Blasica, 198 First Ave. Fantek je dobil dovoljenje, da se sme igrati na dvorišču, nakar ga je zmanjkalo. Policija in ognjegasci so dobili nalog, da iščejo dečka, ki je nosil on čas rudeč jopič.

Minnesota

Ely — Neprijetno iznenadenje je doživel neki tukajšnji rojak. Prišla je namreč "cvetka" iz stare domovine, prava gorenska rožica, ki se je zaročila z omenjenim rojakom. Sklenila sta, da se v najkrajšem času vrši poroka ali "ofcet". Ženin je bil tako navdušen, da je takoj kupil hišo in opravo in je komaj, čakal, da ju duhovnik poveže. Ko je bilo vse pripravljeno je prišel vmes neki nebodigatreba ter nevevestico zapeljal, da je par ur pred poroko zapustila ženina in odšla brez slovesa nekam v Duluth. — Je pač smola, no!"

Virginia — Delegacija Woman's Athletic Club, ki je zborovala tukaj, je povedala pred mestnim svetom, da so javni

plesi v tukajšnjem okraju, nemoralni, nečastni in nesramni ter se mora prepovedati vse plese. Za podporo demonstraciji so spisale peticijo, katero je potem podpisalo 1,600 volilk. Mrs. Whiting je izjavila, da so lokalne plesne dvorane povzročiteljice, da se mladina pohujšuje, kajti plese, katere plešejo, ni opaziti niti v najnesramnejših bordelih mesta Chicago. Izvolile so tudi ravnateljico, katera naj bi na plesih pazila, da se pleše pošteno brez "shimmiy". Za tozadevno ravnateljico je bila imenovana Miss Carey. Mestni svet se na njih peticijo ni oziral ter je predložil tozadevno vprašanje na poznejši čas, če ne za vedno.

Nashwauk — Vaški svet je sklenil pogodbo z White avtomobilsko družbo, potom katere je kupil nov veliki avtomobil v ognjegasne svrhe. Plačal je za istega $11,374. Avtomobil je dva tonski "truck" opremljen s 600 galonsko sesalko.

Hibbing — Svoji bistroumnosti se ima zahvaliti Mike Svanovich, "taxi" voznik, da ni zgubil $50. 45 milj severno od Duluth je bil ustavljen od dveh banditov, ki sta preiskala njegove žepe, da bi dobila kaj "cash-a" Svanovich pa je imel $50 skritih v nadomestnem gumijastem obroču zadaj na avtomobilu. Pri sebi je imel $5., katere sta mu bandita odvzela. Roparjev ni mogel spoznati, ker sta bila maskirana.

— Sodnik Brady je obsodil John Carlsona na 17 dolarjev kazni in stroške ker je preklinjal v navzočnosti Mabel Sohquist. Predno ga je obsodil mu je napravil dolgo pridigo, v kateri je povdarjal, da je nekaj grdega, ako se rabi podel jezik v navzočnosti žensk in otrok.

Virginia — Utonil je 5 letni John Deleski. Nesreča se je pripetila, ko se je igral s dvema tovarišema na splavu, ki je bil na jezeru blizu Bailey žage. V vodi je bil dalj časa. Ko so ga potegnili iz vode in prepeljali v bolnišnico je bila vsaka pomoč zaman. — Stariši pazite na otroke, da nam ne bo treba vedno povdarjati, da otroci morajo biti na varnem.

— Sodnik Bliss je kaznoval Hugh McDonald-a na $10 kazni in stroške, ker je s avtomobilom prerezal pogrebni sprevod. To se je že poprej večkrat zgodilo, radi česar je prišla policija do zaključka, da se mora tako ravnanje v bodoče ustaviti sodnijskim potom. — Frank Belay je moral plačati $15 kazni in stroške, ker je vozil zelo vratolomno in z veliko naglico.

Hibbing — Prihodnja velika porota bo imela opravka z dvema morilnima slučajema in sicer se bo moral zagovarjati pred poroto John Owens, ki je ubil v Mapple Hill Dominika Peppero; nadalje se bo moral zagovarjati tudi Louis Oreskovich, ki je obdolžen, da je smrtno pretepel Matt Garovicha na Virginia cesti, ko sta se prepirala v pijanosti.

— Pred sodnikom Brady-jem se je vršilo zaslišanje glede uboja, ki ga je izvršil John Owens nad D. Peppero-tom. Edina priča, ki je bila zaslišana je bil mladi Arthur Gross, ki se je nahajal v kolibi v noči, ko je bil uboj izvršen. Natančno pa ni mogel dokazati, da li je krogla Owensa bila usodepolna ker ni bil na pozorišču ob času streljanja. Izpovedal je, da je čul streljanje v gozdu, ko je bil na poti h kolibi. Bil je prestrašen, a je vseeno izbral ves pogum ter se napotil v gozd, kjer je našel Tepperota ustreljenega.

— Na distriktnem sodišču je vložil tožbo Anton Menelli napram First National Bank of Hibbing za $500, katere je potom te banke poslal v staro domovino, denar ni bil nikdar prejet. — Herbert Newson toži Frank Ansleya, da zadnji se ni nikdar ravnal po pogodbi (lease), potom katere mu je dal hišo in zemljišče v najem.

Towner — Pretekli teden sta bila poročena v cerkvi sv. Martina rojak Michael J. Mushich iz Soudan, Minn. in tukajšnja rojakinja gdč. Mayme Skala, hčerka rojaka Jakoba Skala. Poročne ceremonije je opravil Rev. Ferjančič. Cerkev je bila natlačeno polna, ker je družina Skala zelo priljubljena med tukajšnjimi meščani.

Virginia — Pri izbiranju porotnikov za Messaba range je izmed sto izbranih tudi 28 žensk, ki so prve v tem okraju imenovane porotnicam. Med imeni smo opazili tudi Mrs. Milavitz in Mrs. Sevenič.

Eveleth — Gostilničar je odgovoren za čin pijanca, tako se glasi razsodba višjega sodišča v zadevi Miss Winifred Mile stoži Frank Steblaja in družbo, ki je položila za njega varščino 12. oktobra leta 1917 je John Shalka v gostilni Frank Steblaja udaril z vrčem po glavi James-a P. Miles, očeta od Miss Winifred Miles, da je ta izkrvavel ter umrl. Gostilničar Steblaj in National Surety družba sta bila tožena za odškodnina, češ da je za smrt odgovoren gostilničar, ki je dal pijačo Johnu Shalka, ko je ta bil že pijan, česar bi gostilničar ne bil smel storiti.

— Sodnik Moylan je obsodil dva "munšajnarja" Matt Bausniča in Frank Grosnerja na $205 kazni, ker so na njih domovih našli kotle in brozgo za kuhanje žganja.

— The Northern Lumber Co., toži Mike in Rosie Serič za $312.67, katere dolgujeta na lesu, ki sta ga vzela od omenjene družbe, ko sta gradila hišo na Leetonia location.

Eveleth — Žalostna nesreča se je pripetila v Fayal location. Prepir sta imela zadnji teden John Chebul in Gaurantini, kateri je napadel Chebula. Med prepirom se je Chebulu sprožil revolver in krogla je zadela njegovo ženo, ki je obležala mrtva na licu mesta. Oba sta sedaj obtožena umora prve vrste, Guaratini pa vrhu tega še napada na Chebula. Prepeljana sta bila oba v Virginia, kjer sta bila zaslišana. Nobeden se ni priznal krivim. Pogreb pokojne rojakinje se je vršil v petek 27. maja. Pogreba se je udeležil njen soprog, glavo obvezano, v policijskem vozu s stražo, kar je napravilo pogreb še bolj žalosten. Za njim je vozil voz, v katerem se je peljalo njegovih šest otročičev. Vse pričakuje, da bo Chebul popolnoma oproščen.

———o———

Iz raznih naselbin

Port Washington, Wis. — Starišem John Pungartnik je umrl 6 letni sinček Ludovik. Deček je bil član mladinskega oddelka J. P. Z. Sloga.

Portland, Ore. — Preminula je rojakinja Mrs. Sovinc, v starosti 44 let. Pokojnica je bila rodom iz Bokovice pri Vodicah na Gorenjskem. Tukaj zapušča žalujočega soproga, enega sina in tri hčere.

Cleveland, Ohio. — Rojak Joseph Bogolin je izvršil samomor. Zastrupil se je s karbolčno kislino. Prepeljan je bil v bolnišnico, kjer je po štiriurnem trpljenju izdihnil. Iz nekega pisma, ki ga je pisal prijatelju, je razvidno, da ga je gnalo v smrt nesrečno ljubavno razmerje. Seznanil se je bil z neko žensko, ki je na vsak način hotela, da jo poroči. Star je bil 37 let. Rodom je bil iz Leskovce, fara Mrtvice pri Krškem. Tukaj zapušča enega brata.

— Družini Kopač se je ponesrečil 2 letni sinček. Otrok je zlezel na verando v drugem nadstropju, od koder je padel na trotoar. Oče je nesel nezavestnega celo miljo daleč v St. Luke's bolnišnico. Zdravniki so izjavili, da je zelo malo upanja, da bi ga zamogli ohraniti pri življenju.

— V St. John's bolnišnici je preminul 42 letni Morris Koss. Smrt je povzročilo žganje, katerega je žaviżival v preveliki

(Dalje na 15. strani.)

Ali
že
Veste
Zakaj
Morate
Klicati
Telefon
Hanover
4186-R ?
Kadar
Rabite
Premog,
Koks,
Drva,
Ali
Ko se
Selite
Iz ene
Hiše v
Drugo.
Imama
Tudi
Dobro
Pijačo,
Hrano,
Sobe
(Furnished
Rooms).
Za one,
Ki želijo
Igrati na
Pool Table
Ga tudi
Imava.
Dobra in
Točna
Postrežba
Priporočava se

SEM & ILOWŠEK

419 CLINTON STREET

vogal Washington St.

Milwaukee, Wis.

Dr. Hellers Aromatic je ena izmed domačih zdravil za obisti, jetra, želodčne neprilike in glavobol; čisti kri, je dober za revmatizem ter ozdravi izgubo teka in želodčni kamen. Naprodaj v vseh lekarnah ali pri izdelovatelju

LEO ROTH

555 — 3rd Street 2 floor

Telefon Lincoln 382

ICE CREAM (SLADOLED)

na drobno in na debelo dobite pri meni. Slovenska društva dobe pri večjih naročilih primeren popust. Dostavljam v vse kraje v Milwaukee in okolici.

FRANK PUNCER

5123 National Ave. Tel. West Allis 551W

ZNIŽANE CENE

Naznanjam občinstvu, da sem znižal cene vsej zlatnini in srebrnini od 10 do 30 odstotkov pri vsakemu dolarju.

Imam popolno zalogo ur, verižic, prstanov, brošk, zapestnic, medaljončkov, električnih svetilk, strojev za striženje las, britev, in na stotine drugih stvari, vse po znižanih cenah. Izvršujem popravila, za katera jamčim. —

Se priporočam

JOHN GALLUN

URAR IN ZLATAR

342½ Grove St. (med Nat'l Ave. in Walker St.)

"SLOVENIJA"

TEDNIK
(Izhaja vsaki petek)
Izdajatelj: Frank X. Veranich.
883 FIRST AVE., MILWAUKEE, WIS.
Tel. Hanover 1648
NAROČNINA:
Vse leto $2.50
Pol leta $1.50
Izven Zdr. držav in za Evropo na leto $3.00
Posamezna številka 5 centov

"THE SLOVENIA"
WEEKLY
Publisher: Frank X. Veranich.
383 FIRST AVE., MILWAUKEE, WIS.
Tel. Hanover 1648
SUBSCRIPTION:
One year $2.50
6 months $1.50

18

SPOMINSKI DAN

"Naša dolžnost je, da se zagotovimo in prepričamo, da naši pokojni niso umrli zastonj."

V starodavnem Egiptu so imeli običaj, da so v slučaju smrti postavili takozvani svet, ki se je sešel v svrho sodbe mrtvega. Ko je oseba umrla ter so razni mazilci opravili na pokojnem svoje delo, so istega truplo položili v čoln, da ga je brodar prepeljal na drugo stran Nil, na Egipčanom posvečeno mesto, kjer so truplo položili v skrinjo (rakev) kjer naj po mnenju Egipčanov čaka dneva vstajenja in večnega življenja.

Ko je bilo truplo prepeljano v obližje reke ali na obrežje, so njegovi prijatelji in sosedje prepevali pesmi in razne njih himne ter trosili cvetljice, pred vsem pa so hvalili njegova dobra dela v življenju in potem— ako ni nikdo nasprotoval njih hvalisanju — je čolnar prejel truplo pokojnega v svoj čoln in ga prepeljal na drugo stran reke. Med tem ko je čolnar bil s truplom pokojnika na vodi, je ljudstvo pelo 'Na svidenje', želelo mrtvemu srečno pot in govorilo o pokojnikovih dobrih delih, o njegovem vstajenju in njegovi sreči in veseli neumrjočnosti.

Toda, ako je kdo nasprotoval in obtožil pokojnika, da je storil kaj nepravilnega ali pregrešnega, za kar se ni poboljšal, dokler je bil živ, ali ni zadostil pravici in tedanjim postavam se je zbral svet sodnikov, ki so mrtvega sodili ter ustavili vse ceremonije in s tem pokazali, da jim ni dosti za pokojnika, ki je bil v življenju slab človek.

Ako se je izkazalo, da je bila obtožba upravičena se je truplu prepovedalo prevoz na posvečeni in sveti kraj ter se ga pustilo na mestu v hrano divjim zverinam, kar naj bi pomenilo, da duh pokojnika ne bo nikdar zveličan in ne bo nikdar učakal toli zaželjenega večnega življenja. V nasprotnem slučaju pa, ako se je dokazalo, da je obtožitelj pričal po krivem zoper pokojnika, se je živega sežgalo na grmadi, kar je gotovo bila najhujša kazen.

Pretekli pondeljek je naša republika praznovala in obhajala "Memorial Day — SPOMINSKI DAN". Praznovali in obhajali smo veliki praznik posvečen pokojnim, ki je zelo podoben egipčanskemu običaju. Spominjali smo se svojih dragih, ki so se preselili iž tega sveta v večnost, v znak naše še vedno neugasne ljubezni do njih smo kinčali njih grobišča s cvetljicami, venci itd. Pomislimo sedaj nekoliko na one junake, ki so žrtvovali svoje življenje za civilizacijo.

Po celi deželi spavajo večno spanje — v velikih skupinah ali posameznih grobovih — tisoči in tisoči mož, ki so žrtvovali svoje življenje za brambo in dobrobit republike. Na spominski dan pa so njih dela, ki so jih storili, prišla pred sodnji stol zgodovinarjev, pri čemur smo morali pričati za ali proti pokojnim.

Nehote se nam vsiljujejo vprašanja "so li njih življenje dobro končali?"——— "So li njih dela bila dobra...?" "Li zaslužijo pokojni, da postavimo njih spomin med one, ki so pokopani, toda živijo potom svojih del v neumrjočnosti?.." — Na uho nam je prihajalo tajno šepetanje, prošnja mrtvih, ki so nam klicali "Govorite za nas še enkrat!...."

Ter smo odgovorili? Njih življenje je bilo končano častno; njih dela so bila brezdvomno dobra; oni zaslužijo povsem spomin, katerega se mora častiti za vedno!

Pokojni so plačali veliko vso to, da zamorejo spati večno spanje v prostorih narave in prostorih naših src, ob potu, ki se pretaka iz preteklosti v sedanjost in iz sedanjosti v večnost? Naš spomin in svojo slavo so si priborili in kupili z njih mladostjo, zdravjem in krvjo njih src, in njih sedanja počivališča in prostori so pregrnjeni z neminljivo slavo, kot je bilo njih truplo pokrito za časa življenja z dnevnim oblačilom.

Za njih stanovanje mirnim zemljskem kotičku, polnem sanjarije, so plačali v Leksingtonu in Concord-u na Bunker Hill; v pomorskih bitkah na naših slavnih ladijah leta 1812; v Buenna Vista in Chapultepec; v Bull Run, Fredericksburg, Chatanooga in Gettysburg ter v Wilderness; v Manilla Bay in Santiago; v Chateau-Thierry v Argonih — v vseh bitkah, najsi bo na suhem ali na morju, v bitkah, ki so pripomogle, da je nastala republika, da se je razvil nov narod v narod svobode, ki se je pozneje iz malega popka razvil v cvetko ter še kasneje v mogočno drevo, iz katerega je nastala močna, bogata in prota vlada, ki je sedaj čudež sveta —naša velika lepa AMERIKA.

Kaj nam pomaga, ako je vladno osobje slabo, ako isto osobje zavrže najlepšo priliko, ako voditelji republike napravijo napake, ki potegnejo narod v nesrečo? Vse je mogoče v življenju tako tudi zmota v osobju. Predvsem pa se mora nanašati na dela naših hrabrih prednikov, ki so žrtvovali vse in nazadnje še življenje, da so nam pripravili udoben stan pod vlado v državi, kjer ima odločilno besedo ljudstvo in ne posamezniki. Mi smo najsrečnejši narod na svetu, ki živi pod eno zastavo, pod zastavo katera uživa ugled celega sveta, odkar je prvič zavihrala v bojnem metežu ter s svojimi vrednimi sinovi izbojevala prvi boj za našo demokracijo. To naj služi kot odgovor vsem, ki povprašujejo, zakaj naj se dela pokojnih hvalijo. Da, naši mrtvi predniki so kupčevali s smrtjo na debelo, da so nam preskrbeli neodvisnost in svobodo, zato smo jim dolžni zahvale, ki jo pa ne moremo drugače izkazati, kot da kličemo ČASTEN JIM SPOMIN ZA VEDNO, NJIH DUH ŽIVI MED NAMI, ČE TUDI NJIH TRUPLO TROHNI V ZEMLJI, KI SO JO GNOJILI Z LASTNO HRABRO KRVJO, da so nam na ta način priborili pravice, potom katerih zamoremo biti državljani velike in lepe naše republike — AMERIKE — ako znamo izrabit svoj volilni glas!

———o———

RAZNE ZANIMIVOSTI

Vsi tujezemci v državi Californija se bodo morali sedaj vsako leto naznaniti pri uradih mesta, kjer stanujejo ter plačati letno po $10 davka. Ta postava, katero je pretečeni teden podpisal governor, velja za vse osebe, ki so izpolnile 21 leto. Novi davek se bode porabil za šole države Californija.

* * * *

Zveza šolskih nadzornikov v New Yorku je sklenila pri svoji zadnji seje, da bodo vsi člani skupno delovali ter zapovedali učenkam, da morajo nositi dolga krila in opustiti kratke nogavice ter zakriti svoja kolena. Neki list je hudomušno pripomnil, da morajo biti med nadzorniki stari grešniki, ki se boje, ali svojih žen, ali pa izkušnjave.

* * *

V mestu Lima, Ohio so se pred nekaj dnevi sešli častiti mestni očetje, da se posvetujejo, kako bi se dal svet rešiti pohujšanja. Župan mesta Burkchardt je namreč prišel do prepričanja, da ne gre tako dalje, ker pohujšanje v dolini šentkajti dame so pričele preveč florjanski je postalo prehudo, visoko dvigati svoja krila; ker jim to še ni zadostovalo, so pričele kazati gola kolena s tem, da so zvihale nogavice navzdol. Mestni očetje so se sešli vsi ogorčeni in posledica te velevažne seje je bila, da je izšla ostra prepoved na vse ženske mesta Lima, da morajo spustiti svoja krila dol in spraviti nogavice gor, da ne bo satan imel več tako obilne žetve.

Sedaj pa ima policija to prijetno nalogo, da meri s svojimi strogimi pogledi meča nežnega spola. Gospodje ulomilci se seveda smejijo, toda morala je rešena in to je glavno v današnjih grešnih časih.

* * * *

V Kenosha, Wis. je umrla gospa Elizabeta Thom stara 99 let. Ona je bila sestrična cesarja Franca Jožefa in je zbežala v Ameriko potem, ko je bila pregnana od cesarske rodovine iz Nemčije, kamor se je zatekla. Pred 67 leti je namreč poročila Andreja Thoma, seveda proti volji njenih sorodnikov, kar ji je prineslo prognanstvo.

* * * *

Mednarodna organizacija stavkarjev, katera ima 147.000 članov po vseh industrijalnih državah Evrope, je sklenila na svoji zadnji konvenciji, da se ne priklopi k tretji internatijonali, to je komunistični temveč, da ostane še za naprej pri amsterdamski zvezi strokovnih organizacij.

* * * *

V Anderson, Indiana sta delala v neki tovarni dva prijatelja in soseda William Muncey in Gordon Huffan. Hodila sta dolga leta skupno na delo in domov in sta se jako dobro razumela; njih hišice so stale ena poleg druge in tako so občevali vsaki dan nemoteno. Prijateljici ste bili tudi njih ženice. Pred nekaj dnevi pa so stali vsi skupno pred sodnikom, kateremu so tožili svoje gorje. Dolgoletno občevanje je namreč imelo te posledice, da se je vnela ljubezen med ženo Huffmana in Munceyljem in nasprotno mel zadnjim in med ženo njegovega prijatelja. Ko so vsi spoznali, kako stoji zadeva, so se prav po ameriško hladnokrvno pomenili med seboj in si priznali medsebojno napačno ljubezen ter šli složno k sodniku, kateri je oba zakona lepo razveljavil in potem pare na novo poročil, nakar so se vrnili domu in priredili malo pojedino; stvar je bila končana v zadovoljstvo vseh.

* * * *

"Jezus se mi je prikazal in sedaj sem zdrav" tako je kričal po ulicah mesta Kenosha neki fanatični Andrej Moris, kateri je bil že več let pohabljen na nogah.

Bedasta množica je seveda takoj verjela v čudež in Moris, kateri je hitel pripovedovati, kako je molil cele štiri mesece najprvo v ruskem in potem v angleškem jeziku ter obiskoval razne cerkve, dokler ni naletel na pravo v kateri je bil najbrže neki drugi Bog, ki se ga je končno usmilil. Seveda so razni duhovni takoj pričeli izrabljati ta slučaj v svoje osebne namene in množica je zopet odprla svoje denarnice.

EVROPI GROZI NOVA VOJNA

Na Balkanu se zopet nekaj kuha

Rim — Balkanske države so prišle do zaključka ,da morajo pomesti s nerednim vojaštvom, ki se potepa in skriva v gorovju Macedonije in Albanije. Ta korak bo skoro gotovo privedel države, katere so v tem prizadete, do zopetne balkanske vojne, katera zna omogočiti, da bo potom iste prizadeta vsa Evropa.

Vojščaki-pretepači, največ izmed njih banditje, so prestopili meje raznih balkanskih držav ter so podpirani od albanskih in macedonskih narodnjakov. Njih glavni princip je plenitev in požiganje. Vlade si prizadevajo na vse kriplje, da jih uničijo in zatrejo.

Vse te nerednosti je kriva stara balkanska pohlepnost. Grki hočejo na vsak način si pridobiti še več ozemlja na severu; Bolgarska hoče imeti zopetno osvojitev ozemlja, ki si ga je priborila (samo Srbija, med te niso všteti Slovenci in Hrvatje.) Zadnja poročila poročajo, da je balkanska situacija zelo kritična. Vodilni krogi Macedonije in Albanije nikakor nočejo priznati st. Germain ske mirovne pogodbe.

Nadaljna poročila tudi izkazujejo, da se je organiziralo velike čete nerednih vojakov (komitašev) po celem Balkanu. Nesreča je ta, da ima vsaka država svoje komitaše, katere podpira in podpihuje, da napadajo drugo državo, da se s tem varujejo mejo pred tujimi komitaši.

Državni vodilni krogi v Evropi so mnenja ,da zamore nastati krvavo razpoloženje na Balkanu preje, predno bo vrhovni svet imel priliko se sniti in predno zamore liga narodov kaj ukreniti v tej zadevi. Bojijo se, da s spopadom komitašev s vladnimi balkanskimi četami ne bo s tem završena tozadevna neprilika na Balkanu, pač pa se zamore razviti po celi Evropi. Vsa nevarnost v Albaniji obstoji v tem, da so grške čete zavzele važne strategične postojanke in poleg tega tudi kontrolirajo dva največja albanska mesta kot Koritza in Argirocastro, dočim Srbi držijo v svoji posesti reko Drin v južno vzhodni Albaniji. Albanci, ki se ne branijo, pa so pričeli organizirati armado banditov, s katero nameravajo braniti svojo ozemlje pred tujcem, da bi ne okupirali še nadaljnih albanskih mest in pokrajin.

Najbolj kritično je dejstvo, da zahtevajo Grki čimdalje več ozemlja. Mesta Koritza in Argirocastro so zavzeli samo na podlagi pogodbe oziroma obljube, ki je bila od strani zaveznikov obljubljena še za časa ministerskega predsednika Venizelosa.

Grška je imela mesta obljubljena od zaveznikov za njeno vdeležitev v svetovno vojno. Ker je pa na svojih rezervah veliko trpela tudi po vojni, ko se je bojevala s Turki v Mali Aziji, radi tega na vsak način hoče dobiti nekaj plačila. Parlament je dobil na svojo stran tudi kralja Konštantina, potom katerega upajo, da jim bo mogoče si prisvojiti zaželjena mesta in ozemlje. Albanci pa hočejo imeti samo-upravo ter so nasprotni Grkom v največji meri. V severno vzhodni Albaniji pa srbski komitaši na vsak način hočejo dobiti pristanišče Skader. Nasprotno je v srbski Macedoniji, kjer silno razsajajo bolgarski komitaši ter nadlegujejo prebivalstvo na srbski in grški meji. Iz vsega tega se razvidi, da bo v kratkem prišlo do odločilnega boja med komitaši in rednim vojaštvom. Ker pa so obe stranki zelo močni, se je bati, da ne bo tako kmalu odločilnega boja; vmes bodo morali poseči skoro gotovo tudi zavezniki, ali tuje države, kar bi lahko pognalo Evropo v ponovni svetovni konflikt.

—o—

Taft imenovan najvišjim sodnikom?

Washington — Predsednik Harding ima namen imenovati na mesto umrlega vrhovnega sodnika White-ja, William H. Taft-a. Imenovanje bo predložil v par dneh senatski zbornici.

—o—

Dva 15 letna dekleta poskusila samomor

New York — V nekem apartmentu v Long Island City, so našli v kuhinji na tleh ležati dva 15 letna dekleta, ki sta se hotela zastrupiti s plinom. Na steni v kuhinji je bil napisan vzrok, zakaj hočejo v smrt. Isti se je glasil: "Dragi prijatelji: Me umiramo. Z Bogom. Povejte Dickie-tu in Chickietu, da ju še vedno ljubimo.

Agnes in Dora."

—o—

V New Yorku se pripravlja velika proti-suhaška parada.

New York — Ob 1 uri popoldne na dan 4. julija se bo vršila v New Yorku velika protestna parada naperjena proti suhačem. Pričakuje se, da se bo v obhodu nahajalo nad 200,000 oseb. To bo gotovo eden največji obhodov, ki jih je še kedaj videlo mesto New York.

—o—

Tujezemci v Californiji morajo plačati $10.00 davka.

Sacramento, Cal. — Governer Stephens je podpisal zakonsko predlogo, katera določa, da morajo vsi moški tujci stari čez 21 let plačati letno $10 za šolski sklad okraja, v katerem živijo.

—o—

50 suhaških agentov zapletenih v "mokri graft"

Chicago — Petdeset suhaških agentov v štirih državah je zapletenih glasom zvezne velike porote v kršenje suhe postave, da so prevažali opojne pijače v državah Wisconsin, Illinois, Michigan in Indiana. Ti suhi agentje, ki so si "napravili" v tej suši 'z mokroto' mnogo denarja, pridejo vsi pred sodišče radi grafta.

—o—

NAPAD NA BOLGARSKEGA KRALJA

Sofija. —Dva moška sta bila ubita, deset oseb ranjenih, ko je neznana oseba vrgla bombo na bolgarskega kralja Borisa. Kralj ni bil poškodovan prav nič. Kralj Boris z vladnimi organi je prisostoval cerkvenim svečanostim v spomin obletnice sv. Cirila in Metoda. Pri tej priložnosti so uprizorili dijaki demonstracijo za kralja. Nekdo izmed množice je vrgel bombo, ki se je razletela v bližini kralja. Varstveni organi niso našli osebe, ki je to storila.

—o—

Kotliček v muzeju

Tacoma — Da bodo vedele tudi bodoče generacije, kako se je kuhal munšajn v letu gospodovem 1921, se je postavilo munšajnarski kotel pet galonov v muzej Washingtonske zgodovinske družbe. Zraven je dolg popis, kako se je rabilo to nedolžno posodo za kršenje prohibicijske postave.

—o—

Mož, ki nadkraljuje Edisona

Huddersfield, Anglija — Mož, ki nikdar ne pozabi, česar se hoče spominjati, se nahaja v Huddersfield. Njegovo ime je John Holroyd, stavbinski delavec. Dokazano je, da ima v spominskim delu svoje glave ali možganov 30 tisoč različnih faktov. Na vsako vprašanje odgovori hitro in točno, istotako pove datum in rekord vsake stvari, česar je vprašan.

Holroyd ima popolno znanost koledarja za celih 1,921 let ter zamore povedati ime vsakega dneva, oziroma številko istega na koledarju od leta 1. Moža so vprašal, naj pove koliko sekund je preteklo v svetovni vojni, predno se je ista končala. Odgovor je bil nepričakovano hiter. Število istih presega nad 212 milijonov. Holroyd je rekel, da je napravil nekoliko popusta za prestopno leto.

On uživa velik lokalen ugled, ker se še ni prigodilo, da bi se kedaj zmotil. Ve nekaj nad tisoč natančnih družinskih datumov oseb, s katerimi je znan. Holroyda so vabili, naj poseti Ameriko ter pokaže svojo bistroumnost, kar pa je odklonil ter izjavil, da noče služiti denarja s tem njegovim nadnaravnim darom, ki ga je prejel od matere narave. On ni imel nikdar nobenega učitelja, ki bi ga učil kako koncentirati spomin, pač pa se je sam priučil fiksne ideje. — Oče Edison se bo moral v kratkem skriti pred ted duhovitim možem, ali pa mu mora staviti razna vprašanja, na katere bo gotovo zadobil pravilne odgovore.

—o—

Jedilne gobe rasto v pivovarni

New York — Vremenski prerok je izgubil svoje delo. V bodoče ne bo potrebno več plačevati vremenskega preroka in kupovati barometre. To vse store jedilne gobe, ki so posajene na umetnem polju za gobe v Bronx, kjer je bila še pred prohibicijo velika pivovarna. Vreme na tem velikem polju gob je predvsem odvisno od električne premikaže. Ako je potrebno, da dežuje, močno ali nelahko, stori to vse elektrika. To je ena prvih naprav te vrste v Ameriki.

—o—

13 letna žena bila povod smrti otroka

Farmington — Mrs. John Parsons, stara 13 let, je bila obtožena od porote, da je ona odgovorna za smrt njene 6 letne pastorke Lilly. Vprašanje je bilo, je li otročja žena odgovorna za smrt deklice, ali se je pripetila nesreča s strelnim orožjem po naključju. Porotniki so odgovorili, da je predvsem mlada žena kriva smrti pastorke ter je bila izročena nadzorstvenemu uradniku. Umor se je izvršil pred dvema in pol mesecima, ali pet dnij po poroki dekleta, ki je poročila 35 let starega udovca.

—o—

RAZNE ZANIMIVOSTI

Ruska sovjetska vlada je sklenila poleg trgovske tudi politično zvezo s Turčijo, to je z onim delom države, ki je pod vlado Kemal paše. Turkom so se sedaj pridružili tudi Arabci, kateri se hočejo sedaj skupno z njimi boriti proti prodiranju Francozov in Angležev v Turčijo in Arabijo. Rusija zalaga sedaj Turke in Arabce z municijo in drugimi potrebščinami,

Z zmago Turkov proti Fran-

Zmago Turkov proti Francozom, upa Rusija zadati francoskemu in angleškemu kapitalizmu smrtni udarec.

* * * *

Delavni položaj v Detroitu se je zopet poslabšal. Pretečeni teden je odslovila nepričakovano Dodge Bros. Co. vse delavce za nedoločen čas. Potem, ko je ta družba imela zaprto tovarno dva meseca, je pred nekaj tedni zopet zaposlila 9000 mož od prejšnjih 12.000, toda delali so samo kratek čas in sedaj so zopet na cesti.

Slično se poroča od drugih tovaren. Tako na primer je odpustila Paige družba skoraj polovico mož in Timken Axle Co. ima zaposlenih samo 500, od prejšnjih 45,000 delavcev. Pri Packard družbi dela samo 3000 mož in več drugih tovaren stoji popolnoma.

* * * *

V Botzen-u na Tirolskem so ustanovili tamošnji Nemci "obrambno zvezo", da se obvarujejo pred napadi in podivjanostmi fašistov. Pred nekaj tedni so streljali fašisti iz vozečega vlaka na domače Nemce, ki so korakali v procesiji ter jih veliko število ubili in ranili. Položaj po celi Italiji in posebno še po zasedenih krajih je strahovit in vsi čutijo, da se

bliža ura maščevanja, ker zatirani narodi ne bodo zamogli dolgo več prenašati podivjanosti Lahov.

* * * *

Nemška vlada je izdala uradno poročilo, po katerem primanjkuje v celi državi skupno 1,200.000 hiš, katere morajo biti zgrajene v prihodnjih letih, ker drugače bodo postale stanovanjske razmere tako neznosne, da bodo ogrožale red v državi in tudi razvoj industrije in trgovine.

VGenevi se je vršil kongres organizacij "Mednarodne zveze transportnih delavcev", na katerem so se storili prvi koraki za združitev treh mogočnih organizacij in sicer: rudarjev, železničarjev in transportnih delavcev. Skušali bodo pridobiti še vse delavce, ki so zaposleni pri brzojaih, telefonih in na poštah. Na ta način bi bilo mogoče tem trem organizacijam, ako bi bile mednarodne združene, ustaviti takorekoč industrije vseh držav v nekaj dneh. Njih moč bi bila nepremagljiva. Tako je pričelo delavstvo spoznavati, da mora biti ravno tako mednarodno organizirano, kakor so organizirani kapitalisti, ako hočejo zmagati v svojih bojih. Zadnji boji so bili dobra šola za delavstvo vsega sveta.

* * * *

Rusija je uvozila v mesecu aprilu skupno 16.400 ton raznega blaga in sicer: 2.300 ton raz nih živil, 970 ton koruze in semen, 6000 ton kovin. Druga pošiljatev pa je vsebovala po večini poljedelsko orodje in avtomobile. Obenem pa je ruska vlada naročila 60.000 ton železničnih tračnic iz Nemčije, nadalje 10,000 lokomotiv, 30,000 avtomobilov in 15.000 raznih poljedelskih strojev. Na angleškem je kupil Krasin, zastopnik ruske vlade 100.000 ton suhih rib in sardin, katere bode preskrbela za rusko vlado delavska trgovska zveza Anglije.

* * * *

Major Hoan iz Milwaukee je zložil oster protest v postavodaji v Madisonu proti nameravani postavi, da se naloži na vsaki avtomobil poseben davek, ki bi znižal dva odstotka njegove vrednosti.

Major Hoan trdi v svojemu protestu, da bode zadela ta postava najhujše velika mesta in trgovce in da bode moralo na ta način prebivalstvo mest nositi še večje breme davkov kot doslej.

* * *

Po poročilu zastopnika ruske vlade B. L. Bobroff, ki se nahaja že dalje časa v Milwaukee, z namenom da nakupi za Rusijo potrebne stroje, ki se izdelujejo v tem mestu, se je sedaj odločilo večje število tovarnarjev, da bodo pričeli pošiljati blago v Rusijo tudi brez garancije ali podpore države. Skupno so sedaj poslali ti kapitalisti svoje lastne zastopnike v Rusijo, kateri imajo nalogo, da natanko preiščejo tamošnje razmere in pronajdejo v koliko je Rusija zmožna plačati z zlaetom ali surovinami za amerišče izdelke.

* * * *

Okrog 500 mož, prejšnjih vojakov, ki so služili v svetovni vojni, je sedaj v Milwaukee brez dela, tako poroča Joseph O'Connor, kateri ima nalogo, da preskrbi, ako mogoče, tem veteranom kako delo. Organizacija veteranov svetovne vojne "American Legion", katera je bila ustanovljena od raz nih hlapcev velekapitala, v svrhe, da bi se rabilo te može v slučaju kake stavke kot zaščitnike kapitalizma, se trudi sedaj da bi dobila svojim članom kako delo, toda zaman; kapitalisti se ne brigajo za svoje hlapce sedaj; poklicali jih bodo še le takrat, kadar jih bodo rabili. Za sedaj pa hodijo ti "junaki" po ulicah gladni in bedni. Upajmo, da se jim bode zasvetilo v glavi!

* * * *

Frank Merrell v Evanstonu pri Chicagi je prišel na policijo ter zahteval, da se mu da varstvo, ker njegov dom napada že skozi nekaj noči neki duh. Dva policista sta spremljala na to strahopetnega moža na njegov dom, kjer so čakali ure duhov z nabitimi somokresi in puškami. Med tem časom pa jima je pripovedoval Marrell, od kod da prihaja ta duh. Pred nekako sto leti, je bil sedajni Evanston mala naselbina, sestoječa iz nekaj lesenih koč. Vas se je imenovala Ridgeville in nekega dne so se zbrali vaščani, ki so pod vodstvom Merrellovega prednika pregnali poštarja iz vasi ,kateri je potem umrl v revščini. Na smrtni postelji pa je obljubil svojim pregnalcem, da jih bode hodil strašit skozi celo njih življenje in še njih potomce. Po mnenju Merrella se je sedaj po dolgih letih rajnki poštar, ali bolje rečeno njegov duh, skopal na njega, da mu zagreni življenje. Policista sta se seveda smejala junaku in čakala do polnoči. Toda že pred določeno uro se je pričelo skrivnostno šumenje v velikem drevesu, ki stoji tik hiše in zakriva streho s svojimi košatimi vejami. Policaja sta se takoj odpravila, da poiščeta duha in ga odvedla v špehkamro, toda na svoje začudenje sta zagledala v vejah drevesa veliko sovo, katera je srdito napadla policista, dokler je ni eden izbil s strelom iz samokresa na tla. Gospod Frank Marrell pa je dal drugi dan za eno sveto mašo. Ali za sovo ali za kaj drugega, se ne ve!

* * * *

Po uradnih poročilih trgovskega ministerstva v Washingtonu, je padel izvoz v inzomstvo v zadnjih šestih mesecih za 50 odstotkov in se še vedno bolj zmanjšuje.

* * * *

"To pomeni mojo smrt". Te besede je izgovoril popolnoma mirno Dr. Piere N. Bergeron, ko je operiral nekega bolnika, ki je nevarno zbolel na pleuropneumonia ter si pri tem komaj znatno ranil prst z iglo. Zdravnik je vzlic temu nadaljeval z operacijo in je bil nekaj ur kasneje že na smrt bolan v postelji. Pet dni je zdravnik še živel v groznih bolečinah in ves čas se je zanimal za bolnika, katerega je operiral, in kateri je zapustil bolnišnico isti dan, ko je zdravnik umrl kot žrttev svojega poklica.

* * * *

Nash Motor Co., ki ima svojo novo veliko tovarno v Milwaukee je odslovila pretečeni teden 500 mož in druge ostale delavce postavila na 20 urno tedensko delo. Družba je v prvi vrsti odpustila vse nove in vse neoženjene delavce. — Tudi National Brake Electric Co. je odpustila eno tretjino mož; ostali pa delajo samo po tri dni v tedni .

* * * *

Po izjavah raznih merodajnih oseb bode pridelek žita v Združenih državah tako ogromen, da bo prekašal vse druge prejšnih let. Po izjavah raznih merodajnih oseb je položaj v žitnih pokrajinah nadvse ugoden in ako se ne bo vreme nenadoma izpremenilo še pred prvim junijem, to je ako ne pride mraz ali nevihte bo žetev silno bogata.

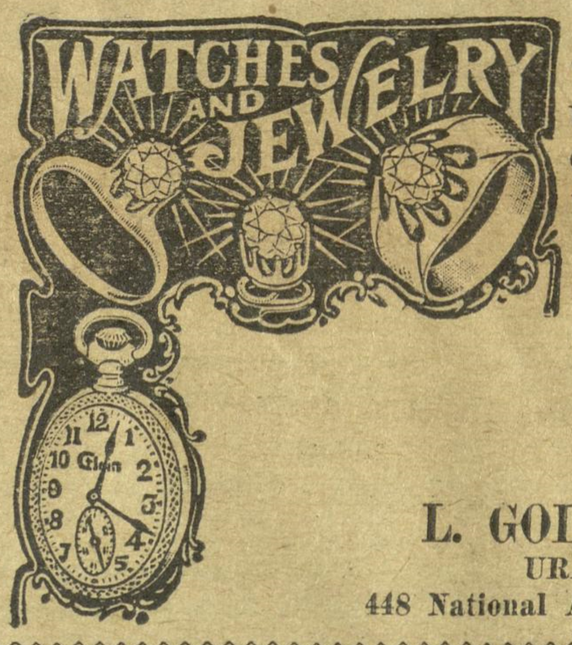
* * * *

Po poročilih v raznih časopisih, so našli v Milwaukee naj bolj surovega hišnega posestnika na svetu. Na najemniški urad je prišla pred nekaj dnevi revna žena, katera se je pritožila, da jej je lastnik njenega stanovanja zapovedal, da mora kupiti posebno podlago za njene noge, katera mora stati na mestu, kjer ona umiva posodo, ker bode drugače kmalu izrabila na istem mestu ves pod. Žena je povedala, da je hiša že stara in skrajno nezdrava, ker je eden del že ves strohnel, tako da se je celo poslopje nagnilo na stran in pri umivalniku so tla izrabljena, toda to so povzročili tudi drugi v dolgih letih, odkar stoji hiša.

———o———

Jaka svojemu prijatelju Mihu: "Ti tvoja ušesa se mi pa zdijo vsak dan večja."

"To je res; ravno popreje sem mislil, da bi moja ušesa in tvoj razum skupaj napravila velikega osla."

Sedaj je čas, da si nabavite gramofonske plašče, ure in zlatnino sploh. Pridite k nam in se prepričajte. **Znižali** smo vse **cene** skoraj za **polovico** ter si lahko prihranite mnogo pri vsakem sedaj kupljenem predmetu. Popravila izvršujemo točno ter za nje jamčimo.

L. GOLOB & ROBICH
URARJA IN ZLATARJA
448 National Ave. Milwaukee, Wis.

GROZNO ZNIŽANE CENE

NA POHIŠTVU, PREPROGAH, PEČEH
POTREBUJEMO DENAR
PRODAMO VSE ZA ½ CENE

J. MANDELKER & SONS

304 – 308 Grove St.
POL BLOKA SEVERNO OD NATIONAL AVE.

SIMONZ BROS.

Dve trgovini z moško obleko, obuvalom in vsemi drugimi potrebščinami.

410-12 National Ave
Milwaukee, Wis.
Telefon Hanover 3488

5203 National Ave
West Allis, Wis.
Telefon West Alli 261 - Y

VARNO POŠILJANJE DENARJA V STARO DOMOVINO.

Zanesljivo vam pošlje denar po dnevnih cenah v staro domovino stara priznana tvrdka, 18 milijonska družba

AMERICAN EXPRESS CO. PODRUŽNICA

383 First Ave., Milwaukee, Wis.

Odprto zvečer. Pišite slovenski.

Slovensko-Hrvatska Zveza

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH IN KANADI.

Ustanovljena 1. januarja 1903 v Calumet-u, Michigan.

Inkorporirana 11. junija 1906 v državi Michigan.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Frank Gregorich P. O. Box 29, Dodgevile, Michigan.
Podpredsednik: John Agnich, Grand Ave., Eveleth Minnesota.
Tajnik: Anton Geshel, 5th So. Borgo Block, Calumet, Michigan.
Zapisnikar: Paul Shaltz, 209 — 7th St. Calumet, Michigan.
Blagajnik: Vincenc Arbanas, First National Bank, Calumet Michigan.

NADZORNI ODBOR:

1.) Predsednik: John J. Plautz 817 Scott Street, Calumet, Michigan.
2.) Nadzornik: Joseph Lesac, Gen. Del. West Allis, Wisconsin.
3.) Nadzornik: Math Ozanich 14001 Oklan Blvd. Detroit, Michigan.

POROTNI ODBOR:

1.) Predsednik: Mathias Chopp Elm Street, Calumet, Michigan.
2.) Porotnik: Anton Gerzin, Kinney, Minnesota.
3.) Porotnik: Frank Levstik, P. O. Box 103 Aurora, Minnesota.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. John J. Stefanez, 268 ½ First Avenue, Milwaukee, Wisconsin.

ODVETNIK:

Antony Lucas 5th, Street, Calumet, Michigan.

URADNO GLASILO:

Za Slovence: "Slovenija", 383 First Avenue, Milwaukee, Wisconsin.
Za Hrvate: "Hrvatska", 313 — 6th Street, Calumet, Michigan.

OPOMBA: Vse dopisovanje kakor tudi vse, kar se tiče članstva, naj se pošilja na tajnika, Anton Geshel, Slovenic Croatian Union, Borgo Block, 5th Street, Calumet, Michigan.

Denar se naj pošilja na blagajnika Vincent Arbanas, 1st National Bank, Calumet, Michigan.

Prošnje za pristop se naj pošilja na vrhovnega zdravnika John J. Stefanez 268 ½ 1st. Avenue, Milwaukee, Wisconsin.

Vse pritožbe se naj pošilja na predsednika porotnega odbora Math. Chopp, Elm Street, Calumet, Michigan.

Seje upravnega odbora se vrše četrtega vsaki mesec.

IMENIK DRUŠTEV SPADAJOČIH K SLOVENSKO-HRVATSKI ZVEZI

Društvo sv. Jožefa št. 1 v Calumet, Mich. — Predsednik Peter Pashich 2453 C St., Calumet, Michigan. — Tajnik John J. Plautz, 817 Scott St., Calumet, Mich.— Blagajnik Paul Shaltz 209 - 7th St., Calumet, Mich. Društvena seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Matije št. 2 v Baltic, Mich. — Predsednik Joseph S. Panijan, P. O. Box 58, Baltic, Mich. —Tajnik Peter Klobučar P. O. Box 31 Baltic, Mich. — Blagajnik Math D Likovich, P. O. Box 315 South Range. Mich. — Društvena seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Frančiška št. 5 v Manestique, Mich, — Predsednik Stephan Geshel 229 Cedar St., Manestique, Mich. — Tajnik: John Kocjan 129 Elk Street, Manestique, Mich. — Blagajnik: George Gorshe 549 Maple Ave. Manestique, Mich. — Društvena seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Nikole, št. 6, v Calumet Mich. — Predsednik Frank Stipeč, P. O. Box 526, Calumet, Mich. — Tajnik John Borich, 2113 Log St. Calumet, Michigan. — Blagajnik Luka Stefanac, 428 Pine St.. Calumet, Mich. — Društvena seja se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Lovrenca št. 7 v Ely, Minn. — Predsednik Jozef Sikonja, Box 251 Ely, Minn. — Tajnik: Joseph Spreitzer Box 974 Ely, Minn. — Blagajnik: Marko Kočevar Box 531 Ely, Minn. — Društvena seja se vrši vsako tretjo nedeljo mesecu.

Društvo sv. Ivana št. 8 v Calumet, Mich, — Predsednik Anton Rožman, 282 Rockland St. Calumet, Mich. — Tajnik: Stephan Diljak 2217 Middle St Calumet, Mich. — Blagajnik Mihael Tomac Soldat 2022, Calumet Ave.. Calumet Mich. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Roka št. 9 v Calumet, Mich. — Predsednik Anton Stiglich 34 — 7th Street Calumet Mich. — Tajnik: Vinko Ozanich 410 — 6th St. Calumet, Mich. — BlBagajnik: Vincent Arbanas First National Bank, Calumet, Mich. — Društvena seja vsako četrto nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Ana št. 10 v Calumet, Mich. — Predsednica Lucija Shaltz, 209—7th St., Calumet, Mich. — Tajnica Margaret Geshel 206 — 7th St., Calumet, Mich. — Blagajnica: Margareta Jadrich, Wyandotte St. Laurium, Mich. — Društvena seja vsako tretjo sredo v mesecu.

Društvo sv. Ana št. 11v Ely, Minn. Predsednica Amalija Virant, Ely, Minnesota. — Tajnica: Ana Novak P. O. Box 61 Ely, Minn. — Blagajnica: Ana Kochevar, P. O. Box 113 Ely, Minn. — Društvena seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Trojstvo št. 13 v Calumet, Mich. — Predsednik John Borich, 2305 Liberty St., Calumet Michigan. — Tajnik Mihael Vičič 3938 Tample Street Calumet, Mich. — Blagajnik: Ivan M. Borich. Jr. 2305 Liberty St., Calumet Mich. — Društvena seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Obitelj št. 14 v Dodgeville, Mich. — Predsednik: Matija Gerich, Dodgeville, Mich. — Tajnik: Stephan Rački, P. O. Box 31 Dodgeville, Mich. — Blagajnik: Ivan Bojan Dodgeville, Mich. — Društvena seja se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Majke Božje lurdske št. 16 v Calumet, Mich. — Predsednica Katarina Borich, Calumet, Mich. — Tajnica: Alojzija Chopp, 23 4th St, Tamarack, CalumetMich. — Blagajnica: Elizabeta Jakovac, N. Tamarack, Calumet, Mich.-- Seja vsaki tretji četrtek v mesecu.

Društvo sv. Ciril in Metod št. 17. v Ahmeek, Mich. — Predsednik: Joseph Butala 125 Osceola St. Laurium, Mich. — Tajnik: John K. Grenc P. O. Box 412 Ahmeek, Mich. — Blagajnik: Paul Grenc P. O. Box 235, Ahmeek, Mich. — Društvena seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Srce Marijino št. 18 v South Range, Mich. — Predsednica Katarina Beljan, Box 354 S. Range, Mich. — Tajnica: Margareta Likovich, Box 315, S. Range, Mich. — Blagajnica Margareta Likovich, Box 315, S. Range Mich. — Društvena seja se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Barbare št.19 Aurora Minn. — Predsednik Math. Turk, P. O. Box 285, Aurora, Minn. — Tajnik Alojz Perušek, P. O. Box 337, Aurora, Minn. — Blagajnik Joseph Krašovec P. O. Box 81, Aurora Minn. — Društvene seje se vršijo vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Petra št. 20 v Eveleth, Minn. - Predsed. Peter Maurin Box 493 Eveleth, Minn. Tajnik Frank Lenich, P. O. Box 493 Eveleth, Minn. — Blagajnik Math Gorjanc, Eveleth, Minn.— Društvena seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Stefana št. 21 v Chisholm, Minn. — Predsednik Joseph Virant 310 Poplar St, Chisholm, Minn — Tajnik Anton Hren, 327 W. Birch St., Chisholm Minn. — Blagajnik Anton Hren 327 W. Birch St., Chisholm, Minn. — Društvena seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Jeronima št. 22 v Ironwood, Mich. — Predsednik George Krizmanič, 211 Boundry St. Ironwood, Mich. — Tajnik Anton Perlich 905 E. St. Ironwood, Michigan. — Blagajnik: George Jelich P. O Box 336, Ironwwod Mich. — Društvena seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

Društvo Podporna Zveza Slovenskih Fantov št. 23 v Calumet, Mich. — Predsednik: John Somrak, 22 — 6th St. Calumet, Mich. — Tajnik: Paul M. Shaltz ml., Post Office, Calumet, Michigan — Blagajnik: Frank Plautz, Calumet, Michiggan. —Društvene seje se vršijo vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 24 v Virginia, Minn. — Predsednik: Adam Gavrič 328 So. 11th St. Virginia, Minn. — Tajnik Mike Štimac, P. O. Box 198 Virginia Minnesota. — Blagajnik Joseph Alar 822 North 13. St., Virginia, Minn. — Društvena seja vsako četrto nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Isus i Marija št. 25 v Gilbert, Minn. — Predsednik: Martin Pecarich P. O. Box 621 Gilbert Minn. — Tajnik Anton Turk P. O. Box 747 Gilbert, Minn. — Blagajnik: Frank Božich, P. O. Box 322 Gilbert, Minn. — Društvena seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Trojstvo št. 26 v Sault Sainte Marie, Ont. Canada. — Predsednik Ivan Glavaš, P. O. Box 382 Sault Sainte Marie, Ont. Canada. — Tajnik Vladimir Podgan, 193 Jamer St., Sault Sainte Marie, Ont., Canada. — Blagajnik: Stefan Sojat 193 Jamer Street, Sault Sainte Marie, Ont. Canada. — Društvena seja se vrši vsako drugo nedeljo mesecu.

Društvo Srce Isusovo št. 27. v Moran, Iowa. — Predsednik: Štefan Sortič, Moran, Iowa — Tajnik: Marko Jotich, P. O. Box 1. Maran, Iowa - Blagajnik: Stjephan Sveger, Moran, Iowa, — Društvena seja se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo Sokol št. 28. Detroit Mich. — Predsedni: Nikolaj Chor 5709, Winewood Ave., Detroit, Mich. — Tajnik: Stephan Canderlich 1006 Palmer East Detroit, Mich. — Blagajnik: Blaž Crnkovich 2433 Clark Ave. Detroit Mich.- Društvena seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

Društo Bratska Sloga, št. 29. v Flit, Mich. — Predsednik: Thom Burcar, 2717 St. John St., Flint, Mich. — Tajnik: Mike Kump 1222 Everett St.. Flint, Mich. — Blagajnik: Mike K. Kump 1222 Everett St., Flint, Mich. — Društvena seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

OPOMBA: Društveni tajniki so prošeni, da vse premembe pri društvenih uradnikih takoj naznanijo na glavni urad zveze in ob istem času tudi na uredništvo glasila.

—o—

NAZNANILO

Detroit, Michigan

Člani društva Sokol št. 28, S. H. Z. se pozivajo, da se udeleže redne seje, katera se bo vršila dne 12. junija ob 9:30 dop. v Hrvatskem domu. Voli bodemo na tej seji delegate za bodočo konvencijo. Za rešiti imamo tudi druge važne stvari. Obenem naznanim članom in članicam, da sem se preselil in sicer na 5293 Tarnow St.

Z bratskim pozdravom
Steve Canderlich, tajnik.

—o—

Program angleške socijalistične stranke

Ko je Lloyd George napadel v angleškem parlamentu socijalistično stranko Anglije, mu je odgovoril delavski voditelj Ramsay Mac Donald s tem, da je priobčil v delavskih listih strankin program. Isti se glasi:

1) Socijalistična stranka hoče pred vsem doseči to, da se odpre trgovina z Rusijo. (To je v tem času že dosegla).

2) Ona deluje in bo delovala za resničen sporazum vseh narodov sveta.

3) Socijalistična stranka se bori in se bo borila za uničenje kapitalizma. Ona se bori za to, da se takoj naloži visoke davke na vse velike dohodke in dedščine, kot prvi korak k uničenju velikih premoženj, nakopičenih od privatnih oseb. Nadalje se bori za podržavljenje vseh veleposestev, katera se morajo razdeliti med revne družine. Danes posedujejo skoraj vso rodovitno zemljo cele države samo nekatere plemeniteške družine.

4) Socijalistična stranka hoče, da se odpravi takoj privatna kontrola financ in bank s tem, da se usttanovi velika državna banka, katera bi imela podružnice po vseh okrajih cele države. Na ta način bi bila vzeta prva moč, to je moč kontroliranja financ iz rok posameznih izkoriščevalcev in bi bila dana pod kontrolo ljudstva.

5) Ne ozirajoč se na napake in zahteve sedanje vlade, katera sestoji iz mešanice meščanskih in kapitalističnih strank, zahteva socijalistična stranka, da se da Ircem svoboda, da se odpokliče angleške vojake iz te dežele, ter da se ustanovi svobodna Irska, katera vlada naj potem izda postave in odredbe, sprejemljive za delavsko stranko Anglije.

6) Socijalistična stranka mora takoj pričeti s tem, da se ustanove šole in zavodi, kjer se bodo lahko delavci naučili voditi sami vsakovrstna podjetja. Oni se morajo narediti sposobni, da prevzamejo industrijo cele države pod svojo nadzorstvo. Delavstvo mora takoj pričeti s ustanovljenjem delavskih odborov po tovarnah.

7) Delavci se morajo boriti z vsemi sredstvi za to, da se podržavijo vse velike industrije države in se dado v roke ljudstva. Za to morajo delavci biti izvežbani v vodstvu industrije.

Na koncu programa je Donald napisal še sledeče besede: "To je program, katerega imenuje Lloyd George, da je anarhističen, da pomeni uničenje države in industrije.

Mi priznamo, da pomeni uničenje, toda uničenje privatnega kapitala in sistema, v katerem poseduje nekaj oseb bogastvo cele države, med tem, ko trpi velikanska večina pomanjkanje in bedo. Ta program je uničujoč za tiste, kateri so navajeni živeti od žuljev delavskih rok, kateri znajo samo izkoriščati in ne delati, med tem ko pomeni za veliko večino ljudstva srečo in blagostanje. Z uresničenjem tega programa ne bo pretilà narodom več nevarnost vojne in uničevanja. Nikdar več ne bo mogoče, da bi se nesmiselno uničevalo, kar se je poprej s tolikimi težavami zgradilo. Kadar se uresniči program socijalistične stranke, tedaj se bo delalo povsod samo za prid celega človeštva, ne za moritev in za posamezne bogate postopače. Bogastvo sveta bo last vseh ljudi, ne samo posameznih oseb, katere nimajo niti najmanjšega zaslužka za državo ali človeštvo, katere so troti današnje človeške družbe.

Kaznovano praznoverje

V Londonu v bližini Westminstrske cerkve je imela še pred nekaj tedni neka stara ženica svojo malo cestno prodajalno, katera ji je prinašala dovolj dobička za pošteno življenje; danes je ta žena brez denarja in odvisna od milosti drugih ljudi.

Ona je pripadala namreč neki verski sekti, katere pridigarji so prerokovali, da bo v soboto 21. maja konec sveta. Ob sedmi uri zvečer se bo pričel svet podirati, tako so rekli pobožni možje in ženica je šla in prodala v petek večer vso svojo zalogo za male denarje, nakar si je kupila belo mrtvaško obleko, rakev in sveče, kakor tudi drugo kar je potrebno za smrt. Ko ji je še ostalo nekaj drobiža, ga je razdelila med reveže, nakar je šla v svojo stanovanje, kjer je čakala v soboto celi dan na sedmo uro in na smrt. Ko se je bližala usodepolna ura se je vlegla v posteljo, ko je opravila zadnje molitve, potem ko se je oblekla v belo mrtvaško obleko. Ura je bila sedem, toda svet je ostal še cel in ženica si je mislila, da imajo v nebesih kako drugo uro, ter je sklenila še počakati. Toda minila je ena ura za drugo in vedno je bilo na ulicah mesta vse po starem; ljudstvo se ni brigalo za to, da se ima pričeti podirati ta grešni svet. Starka je čakala do drugega dne in še le potem je pričela dvomiti. Vendar pa je še vedno malo upala, dokler je ni glad pritisnil, da je šla iskati pomoči v mestno hišo, kjer so ji odkazali prostor v sirotišnici, kjer lahko mirno čaka dneva, da se svet podere!

—o—

TAKO JE!

V neki vasi v državi Massachusetts, je dala učiteljica otrokom sledečo nalogo: Ako dirja prvi konj dve milji v treh minutah in desetih sekundah, drugi konj pa dve milji v štirih minutah in osmih sekundah, za koliko bi prekosil prvi konj drugega v dirki šestih milj.

Drugi dan je prišel deček v šolo in namesto naloge je prinesel pismo od matere, v katerem čitala pobožna in skrbna mati učiteljici levete: "Učiteljica: Čudim se, kako da se upate speljavati mojega otroka na kriva pota s tem, da mu dajete take naloge, katere ga morajo privesti do tega, da bode postal igralec. Jaz nisem pustila fantu izgotoviti naloge, ker ne maram, da bi se pričel zanimati za grešne igre, kakor je konjska dirka, ki je hudičeva iznajdba."

To se je pripetilo v dvajsetem stoletju in sicer ne v Afriki, temveč v Ameriki.

* * *

Pameten človek je tisti, kateri ve, da je bolje in lažje ne izgovoriti tega ali onega, kakor pa potem skušati utajiti, da je kaj rekel.

Moški, ki se poroči v petek in trinajstega dne v mesecu, ima to prednost, da ve koga dolžiti za svojo smolo.

* * *

Vsaki prepir ima dve strani in sicer svojo stran in krivično stran.

* * *

Ako ima kdo znanje s kakim dekletom v vročih mesecih, naj ne pozabi, da se bliža zima in da bo potreba skrbeti za njo tudi tedaj.

* * *

Zakaj nobeden moški ne ljubi dekleta z naravno kodrastimi lasmi? je vprašal neki stari pečlar svojega izkušenega prijatelja, kateri mu je hladokrvno odgovoril: "Ker nima nobena kodrastih las po naravi.

* * *

Marsikateri mož mora umivati okna za to, da ima solčne žarke v hiši.

* * *

Moški, kateri je dobil že večkrat dobre lekcije od žensk, me spominja na psa mojega soseda, katerega je enkrat povozil avtomobil in ki ima sedaj navado, da se zaletava v vsakega, kogar sreča. To je namreč mnenje nekega nam dobro znanega pečlarja.

* * *

Ako ti je vsako poletje prevroče, vsaka zima premrzla, vsaka postelja pretrda, vsaka ženska neumno oblečena, tedaj dragi moj, postajaš star in čas ti je, da delaš poroko!

—o—

Zakonska predloga glede ustanovitve državljanskega urada in registracije priseljencev

Congressman Johnson iz Washingtona je predložil poslanski zbornici v Washingtotu (House of Representatives) načrt zakona, kateri je velikega zanimanja za vse priseljence, ki so tuji državljani.

Načrt zakona, ki nosi številko H. R. 5346, namerava reorganizirati sedanji naturalizacijski urad (Bureau of Naturalization), ki spada pod Department of Labor, in spremeniti njegov naslov. Na njegovo mesto naj se ustanovi poseben urad, ki naj skrbi za navodila in zaščito v prid tujemu prebivalstvu v Združenih državah, kakor tudi za njihovo boljšo ekonomično razmestitev. S tem se premeni zakon od 29. junija 1916, s katerim je bil ustanovljen Bureau of Immigration and Naturalization.

Novi urad, ki bo ostal pod Department of Labor, naj bi se imenoval Bureau of Citizenship. Načelnik urada naj ima naslov "Director of Citizenship" in bo imenovan od predsednika v soglasju s senatom. Imel bo isto oblast kot dosedanji naturalizacijski komisar.

Po novem zakonu bi "državljanstveni ravnatelj" imel oblast, da povspešuje poduk angleščine in državljanstva za vse tujerodce nad 14. letom. Nadalje bi bila njegova dolžnost, da širi informacije med tujerodce o ustanovah ameriške vlade, v svrho da povzbuja udanost tujih mas napram tem ustanovam. Director of Citizenship bi bil pod neposrednim nadzorstvom delavskega tajnika (Secretary of Labor.)

Drugi del načrta novega zakona določa, da bi "državljanstveni ravnatelj" pomagal tujemu prebivalstvu, da se ono izogne težkočam, ki nastanejo vsled neznanja ameriških zakonov in običajev, in da postane sposobno upirati se proti krivim naukom o vladi. V to svrho bi gojil stik s tujerodci, čim pridejo v kraj, kamor so namenjeni hoče olajšati znanje angleščine, kakor tudi običajev in tradicij ameriškega naroda v vladnih ustanovah.

V četrtem delu zakonskega načrta se daje novemu uradu oblast, da povspešuje pri državah in občinah podučevanje tujerodnih skupin potom javnih šol.

Nadalje uvaja načrt dolžnosti registracije tujega prebivalstva. Namen registracije je v smislu načrta ta, da se vladi omogoči njeno delovanje v prid tujerodnemu prebivalstvu. Radi tega bo vsak tujec, sedaj ali pozneje, nastanjen v Združenih državah, po tem zakonu imel dolžnost, da se vsako leto registrira pri superintendentu šol ali enaki šolski oblasti pod katero spada. Za to registracijo bo moral tujec plačati za v pisnino v znesku $2. — in bo dobil spričevalo o registraciji. Registracija se bo vršila vsako leto ne pozneje kot 31. marca, začenši od 1. januarja 1922. Vsak novodošli tujec se bo moral registrirati tekom tridesetih dni po prihodu v kraj kjer je nastanjen. Ta registravija bo pod nadzorstvom ravnatelja za državljanstvo.

Ob tej registraciji bo poobla-ščeni šolski uradnik moral pisati tujčevo ime, kedaj je prišel v Združene države in skozi katero pristanišče, ime parnika, poklic, spol, starost, barvo, narodnost, državljanstvo, da-li zna govoriti, pisati in čitati angleški ali kaki drug jezik; da-li še je samec ali poročen; imena, starost, rojstni kraj in bivališče vseh otrok registriranega tujca. Soprog oziroma oče mora registrirati svojo ženo in nedoletne otroke, rojene v inozemstvu. Za nedoletne otroke ne bo plačal nikake zapisnine. Mati vdova mora registrirati svoje nedoletne otroke, rojene v indozemstvu. Varuh mora registrirati svoje gojence.

Zapisnina se po odbitku stroškov za registracijo izroči blagajni Združenih držav, ali Director of Citizenship bo po odobrenju s strani Secretary of Labor imel pravico vporabiti ta sredstva za odškodnine onim učiteljem, ki vodijo tečaje za odrasle v javnih šolah.

Ako bi tujec, dasi pravilno opozorjen po svojem delodajalcu, ali po šolski oblasti ali potom javnega naznanila, ne zadostil dolžnosti registracije, zapade globi $25. in mora tudi plačati stroške sodnijskega postopanja za iztirjanje te globe. Pooblaščeni šolski uradnik mora najprej naznaniti ime kršitelja ravnatelju za popolna registracija tujcev.

Ravnatelj za državljanstvo mora v sporazumu s Secretary of Labor izdelati potrebne odredbe za izvršitev tega zakona, kakor tudi glede začasne oprostitve od zapisnine vsled bolezni.

Ako ta načrt postane zakon, bo znan pod imenom Citizenship Education Act 1921.

—o—

KAKO JE V MOSKVI

H. J. Alsberg, poročevalec londonskega socijalističnega časopisa The Daily Herald piše iz Moskve med drugim: Ljudstvo po ulicah mesta je vedno veselo in srečno. Ko se bliža večer, jih vidiš v skupinah, prepevajoč vesele pesmi, največ revolucijonarne. Revežev ni več videti; vsakdo, kdor dela, dobi sedaj dovolj hrane, katera se izboljšuje, čim bolj se bliža toplo vreme. Berači so izginili uopolnoma iz ulic; med tem ko tava po ulicah vseh evropskih mest na tisoče pohabljenih vojakov, proseč za košček kruha, so tukaj vsi prepreskrbljeni. Nekdajne plače plemenitašev in kapitalistov so izpremenili v domove revežev in pohabljencev, za katere skrbi prav po očetovsko država. Ulice mesta nudijo posebno veselo lice zvečer, ko se vrača ljudstvo iz gledišč ali koncertov. Edino, kar manjka v mestu, je dobra postrežba po uličnih železnicah, pa tudi to se izboljšuje z vsakim dnem, ker vedno prihajajo množine blaga in kovin iz Nemčije, Anglije in drugih držav, kar omogoči, da se popravljajo stroji in vozovi. Pa tudi pomanjkanje na poulični železnici ima svojo dobro stran, ker so ljudje bolj zdravi, ker morajo več hoditi peš. Sicer pa je ljudstvo postalo tako trdnega zdravja, da se zdravniki že pritožujejo, ako-ravno so vsi plačani od države. Najbolj zdravo pa je to gibanje za one, ki so poprej živeli brez dela, to je za razne bogate postopače, kateri so sedaj pričeli znatno hujšati. Bankirji so izgubili poleg svojih težkih denarnic, za katere so jih olajšali boljševiki, še svojo maščobo, tako da jih ne ovira pri hoji preveč.

Največ pozornosti pa posvečuje vlada deci. Ko sem nekega dne obiskal bolnišnico, v kateri je ležal bolan Bela Kun, je pridrvela tropa otrok proti meni. Vprašal sem jih, kam da gredo, nakar so mi z veselimi obrazi odgovorili: Gremo v bolnišnico. In ko sem rekel nekemu rudečeličnemu dečku, kaj bodo delali v bolnišnici, ko vendar vsi izgledajo zdravi, je rekel deček začudeno: "Po kaj hočemo v bolnišnico! Kopali se bomo, kaj pak drugega" in cela jata je drvela mimo mene.

Pojasnilo in kritika učenja in predlogov znanstvenega socializma

DR. J. E. LEROSSIGNOL

Dekan "kolegija trgovske administracije" na unverzi Nebraske in pisatelj "Monopol v preteklosti in sedanjosti", "Pravoverni socijalizem" in "Državni socijalizem v Novi Zelandiji".

Socijalizen mi samo predlog za reorganizacijo človeške družbe z zasebnim kopitalom vred in zasebnimi kapitalisti, odstranjenimi na tak način, da bi postal kapital sveta last ljudstva, države ali pa samega delavstva; tudi ni to samo gibanje, da se spremeni produkcija zasebnih dobičkolovcev v korist splošnega občinstva; tudi ni samo poizkus, da se pride s temi sredstvi do sodelovanja, mesto tekmovanja, ampak predlogi socijalizma temeljijo na skupni doktrini, formuliranih po Karl Marksu kot principi fundamenta za vzrok potrebe takih izprememb.

Te doktrine so del socijalizma ravno tako, kot seštevanje množenje in odštevanje, ki je vse del matematike. Socijalizem ne obstoji ne brez ene, ne druge teh doktrin. Tisti kdor ne pozna teh doktrin do dna, ali iste ne sprejema med svoje prepričanje, on ni pravi socijalist, neglede kako se sam naziva.

V pojasnilo naj navedemo nekaj glavnih ekonomičnih principov znanstvenega socijalizma v kratki in kolikor mogoče preprosti obliki, tako, da ga bo vsakdo lahko razumel v kolikor mogoče; istotako bomo skušali razjasniti napake socijalizma.

Pisatelj teh vrstic je Dr. J. E. LeRossignol, ravnatelj učnega zavoda za trgovsko administracijo na univerzi Nebraske.

Pisatelj je poznan kot eden najpoznanejših ekonomov v Združenih Državah Ameriških. On je pisatelj razprave "Monopol sedaj in v preteklosti"; on je spisal tudi "Pravoverni socijalizem" in "Državni socijalizem v Novi Zelandiji."

Navedli bomo trinajst točk po številu, katere so bile spisane za in objavljene po Amerikanski konštitucijonalni Ligi Države Wisconsin kot del izobraževalnega dela v podporo idealov Amerikanizma, in v nasprotstvo revolucijonarnemu radikalizmu.

Skupno je 14 člankov, ki izhajajo zaporedno v vsaki številki Slovenije. Članek, ki ima pred seboj zvezdico (*), je v tej številki.

Uvodnik in Vera socijalizma;
Sekte socijalizma;
Materijalistično razumevanje zgodovine;
Marksova teorija o naraščajoči mizeriji;
Marksova teorija o vrednosti;
Marksova teorija o prebitni vrednosti;
Socijalistična ekonomija o mašineriji:
Kriza socijalistične teorije;
Marksova teorija o koncentraciji kapitala;
Prerokovanje Marksa o izključitvi srednjega razreda;
Marksova teorija o razrednih bojih;
* **Socijalna revolucija;**
Boljševizem ali diktatorstvo proletarijata.

BOLŠEVIZEM ALI DIKTATORSTVO PROLETARIJATA

(Konec.)

Značilen izrek "diktatorstvo proletarijata" je bil iznajden že od Karl Maksa samega v letu 1875, ko je pisal v svojem znanem pismu sledeče:

"Med kapitalistično in komunistično družbo leži perijoda revolucijarne transformacije iz ene v drugo. To zahteva politično prehodno dobo, ki ne more biti ničesar drugega kot revolucijonarno diktatorstvo proletarijata."'

V komunističnem manifestu je bila izražena ravno ista ideja, a z drugimi besedami takole:

"Proletarijat bo upotrebljal svojo politično nadkriljevanje, da bo pribojeval stopnjema ves kapital od buržoazije, da bo centraliziral vsa sredstva produkcije v rokah države, to je, proletarijata, ki bo organiziran kot vladajoči razred."

Komunistični manifest že navaja tudi vnaprej odredbe, katerih se bo poslužil proletarijat vseh najbolj naprednih dežel kot na primer odprava lastnine zemljišč, odprava pravice podedovanja, zaplemba lastnine odseljevnikov in vstašev, centralizacija kredita in prevoza v rokah države, razširjenje državne lastnine tovaren, enaka odgovornost vsega dela, ter upostavitev industrijalnih armad.

Program sam na sebi je zelo enostaven in direkten in ni zaradi njega nobenega nesporazuma v krogih Marksistov, toda velike razlike se pojavljajo, kako se naj uvede diktatorstvo in te razlike vodijo včasih do hudih in vročih debat.

"Rumeni" in "rdeči"

Izobraženi socijalisti, ki razširjajo svoj nauk kot pridigarji in družabni tovariši, žele napraviti misel revolucije bolj sprejemljivo buržoazijo, se navedno ravnajo po poznejšem Marksu s tem, da uče, da ne more priti socijalna revolucija preje, dokler je vse za njo pripravljeno in da bo morala revolucija poginiti, ako bo izvršena prezgodaj, kot dete pri prezgodnjem porodu. Ako pa bo čas dozorel ter bo revolucija prišla polagoma, bo "velikanska večina" proletarijata upostavila diktatorstvo, ki ne bo diktatorstvo, ker bo v vseh svojih delih velika demokracija.

Toda evolucijonarji, parlamentarci, cooperativci, Fabianci in ostali "dobri" in "rumeni" socijalisti, niso v celoti sprejeli Marksovih naukov a revolucijonarji, ali nasilni del, takozvani "rdeči", ki so se ločili od prvih, igrajo sedaj glavno vlogo v komunistični stranki ter so takorekoč prednja straža socijalizma.

Nikakor ni čudno, da so bolj vročekrvne duše navdahnjene z bojno vero za socijalizem, s svojim silnim nasprotstvom proti sedanjemu svetu in s svojo nebeško sliko svet, ki naj pride — vse to napravi tako močan utis na človeške primitivne instinkte, tako da je čudno samo to, kako zamorejo privrženci potrpežljivo čakati dolgo zaželjenega in pričakovanega dne ali kako da se zamorejo vzdržati v mejah razuma v svojem mišljenju in dejanju.

Nasprotstva v mnenjih in dejanjih Marksa samega so tako različna, da je nemogoče natančno ločiti, kje se prične ali neha evolucijonarni in parlamentarni Marksizem na eni strani ter revolucijonarni direktno akcijski komunizem. Gotovo, da ne žele sindikalisti, da bi se jih izključilo iz parlamentarne akcije, ker odobravajo generalno stavko; boljševiki nikakor ne mislijo, da zatajujejo Marksa, ako se sami sebe imenujejo komuniste, kateri so se postavili sami na čelo proletarijata ter predlagajo, da gredo direktno iz Egipta v obljubljeno deželo, ne da bi jim bilo treba iti skozi divjine kapitalizma.

Marks je prerok vseh sekt

Naravno je, da so sindikalisti, I. W. W., boljševiki, špartacisti in vsi drugi radikalni nepotrpežljivi elementi navdahnjeni nekoliko z anarhizmom, ravno tako kot so nagnjeni revizionisti in reformisti z reakcijo, tako da ostane le prav malo pravih Marksistov starega pristnega tipa. Toda vzlic vsem tem razlikam v veri in razlaganju, je vendar Karl Marks v očeh vseh njihov prerok in voditelj; njegove knjige so svete knjige, njegov sistem je podlaga vsem sektam, pa naj si razlagajo njegove nauke kakor že hočejo.

Ruski socijalisti so bili navadno naklonjeni proti nasilni in hitri revoluciji, najbrže radi zaostalega razvijanja njihove dežele ali radi zatiralne politike njihove vlade in zaradi svojega nesvetovnega in ne izkušenega idealizma. Rusija je še vedno ena izmed glavnih poljedeljskih držav s prebivalstvom 170,000,000 v bivšem carstvu, od katerega prebivalstva se jih prišteva 85 odstotkov h kmetom, večina katerih sploh ni znala niti pisati niti čitati ter se je bavila s poljedelstvom na zelo primitiven način.

Industrijalni proletarijat, ki je sestavljen iz tovarniških delavcev, rudarjev in drugih delavcev, ni presegal pet odstotkov prebivalstva, med tem ko je višji ali srednji razred znašal deset odstotkov, med katere se je štelo zemljiško aristokracijo, uradnike in profesijonalce ter znano število trgovcev in tovarnarjev.

Dve revoluciji na vidiku

Ruski socijalisti so vedno imeli v svojih mislih dve revoluciji; buržoazno ali srednorazredno revolucijo, ki bi naj strmoglavila moč cara, aristokracijo in birokracijo, druga pa je bila revolucija proletarijata, ki bi naj sledila prej ali slej prvi revoluciji. Razume se, da so ruski socijalisti imeli namen pomagati prvi revoluciji, to je revoluciji srednjega razreda, med tem ko so imeli namen se v drugi obrniti proti prvim revolucijonarjem.

Bilo pa je veliko vprašanje, ali naj socijalisti pričnejo kmalu s svojo revolucijo po izvršeni prvi revoluciji srednjega razreda, ali naj čakajo, da se Rusija, ki je bila industrijalno nazadnjaška, razvijala popolnoma v kapitalistično deželo. Ravno to je privedlo v letu 1903 do razkola v socijaldemokratski stranki, ko so boljševiki pod vodstvom Lenina (Vlianov) podpirali bojaželen proletarijat in ubožnejše kmete; oni so bili za hitro revolucijo delavskega razreda, med tem ko so menjševiki, pri katerih je ostala večina inteligence, bila pripravljena čakati z revolucijo do časa, ko bi postala Rusija popolnoma zrela za ponečno revolucijo.

Oba, Lenin in Trotzki, sta se udeležila revolucije v letu 1905, ki je sledila usodepolni vojni z Japonsko in udeležila sta se oba generalne stavke v mesecu oktobru, katera je prisilila carja, da je obljubil konštitucijo ter je sklical prvo dumo. Za časa generalne stavke je bil ustanovljen prvi svet delavskih poslancev v Petrogradu, kateri svet je imel postati središče revolucije ter jedro revolucijonarne delavske vlade. Enaki sveti so bili ustanovljeni v mnogih drugih mestih in industrijalnih središčih, toda so bili vsi uničeni, kakor hitro je prišla zopet stara vlada do polne moči.

Prerokujoč potek prihodnje revolucije je Trotcki rekel v letu 1908:

"Prvi novi val revolucije bo vodil do ustanovitve sovjetov po vsej deželi. V vse-ruskem sovjetu, ustanovljenem po vseruskem delavskem kongresu, bo ustvarjena moč vodstva lokalnih volilnih organizacij proletarijata."

Revolucija iz leta 1905 se ni obnesla, akoravno je bila sklicana duma od časa do časa ter je Rusija izgledala kot da bi imela ustavno vlado. Njej je sledila reakcija z navadno politiko zatiranja, katero se je obneslo nekaj časa, toda po nekaj letih se je pričela nova revolucijonarna vlada, ki si je pridobila polagoma podporo vseh naprednih sil v deželi, akoravno vodena kot v letu 1905 po proletarijatu mesta Petrograd. V letu 1914 ni nič manj kot 400,000 delavcev Petrograda se podalo na politično stavko; na ulicah mesta so bile zgrajene barikade. Nato je izbruhnila svetovna velika vojna in domači prepiri so bili za nekaj časa pozabljeni.

Revolucija iz leta 1917

Ko se je vojna nadaljevala, je nesposobnost, korupcija in

izdajstvo avtokracije donašalo poraz za porazom, dokler se niso v letu 1916 ruske armade pričele umikati; velikanska površina ruske zemlje je bila zasedena po sovražniku, ekonomičen sistem je bil uničen in vlada je že bila na tem, da sklene mir s centralnimi vladami. Država je zopet dosegla vrelno točko revolucije; vršile so se javne demonstracije, dokler ni prišla 11. marca 1917 kriza, ko so se vojaki pridružili revolucijonarjem in moč avtokracije je bila izgubljena za vedno. Že dne 15. marca se je car odpovedal prestolu.

Kakor je prerokoval Trocki, so se takoj ustanovili informalni komiteji ali sveti, naj prej med delavci v Petrogradu, nato pa sveti vojaštva in mornarjev, ter sedaj med delavci in kmeti povsod. Petrograjski svet delavskih zastopnikov je bil vodja, kateremu je načeloval Čeide, socijal demokrat, podpredsednik pa je bil Kerenski, ki je bil tedaj član delavske stranke. Duma ni mogla obraniti monarhije, zato je organizirala začasno vlado pod princem Lvov ter se je pričela pripravljati za volitve v ustavodajno skupščino.

Nato je pričela iti dežela rakovo pot, ker je imela dve vladi, toda nobene močne in uplivne osebe, ki bi vzela vajeti v svoje roke. Slabost srednjega razreda se je zrcalila v omahovanju dume in v pijanosti mas ter nerednem obnašanju sovjetov.

Za 16. aprila je bil sklican narodni kongres delavskih in vojaških poslancev, dne 17. maja pa se je sešel v Petrogradu vse-ruski kongres kmetov, dne 22. junija pa se je zbral drugi vse-ruski kongres, kateri je izvolil vse-ruski svet delavskih, vojaških in kmetskih poslancev z izvrševalnim komitejem, ki je bil močnejši kot vlada sama.

Vrhu vsega tega je bilo mnogo nerednosti; vsakdo je bil drugega mnenja, debatiralo se je vsepovsod ogorčeno, med tem ko je ginila vojaška disciplina, vojaštvo je dezertiralo, delavci so prevzeli kontrolo tovaren, kmetje pa so zaplenili ter si razdelili velika posestva.

Boljševiki so prevzeli kontrolo

Med tem časom so dobili kontrolo v dumi in sovjetih bolj radikalni elementi. Srednje razredni kabinet princa Lvov in profesorja Miljukov je bil padel in na njegovo mesto je stopil Kerenski, katerega dramatična karijera je trajala samo do novemberske revolucije. Sovjeti so prešli izpod kontrole socijalnih revolucijonarjev in menjševikov v roke boljševikov, ki so imeli zelo določen program.

Ko se je izvedelo o revoluciso se vrnili izgnanci iz Sibirije in drugih tujih držav zopet domov. S sodelovanjem Nemčije, ki je hotela povzročiti še več nemirov v notranjosti Rusije, se je prepeljalo okoli sto različnih revolucijonarjev z Leninom na čelu s posebnim vlakom skoz Nemčijo iz Švice. Trocki se je odpeljal iz New Yorka ter je bil nekaj časa zadržan v Halifaxu, toda je bil izpuščen na zahtevo profesorja Miljukov; napotil se je naravnost v Petrograd, kjer je igral veliko vlogo v proletarski revoluciji.

Vojna se je nadaljevala vedno z večjimi polomi, dokler niso Nemci stali že pri Rigi, toraj že blizu Petrograda. Vlada Kerenskiga ni bila več kos situaciji in bati se je bilo reakcije, posebno po neuspešni revolti generala Kornilov 9. septembra. Začasni parlament, ki se je sešel 8. oktobra je izrekel ministerstvu Kerenskega zaupnico z zelo majhno večino. Pred tem so zapustili zbornico boljševiki, katerih je bilo 53 izmed 555 delegatov; zbornico so zapustili s protestom, češ, da ščiti parlament buržoazijo.

Potem so boljševiki potom petrograjskega sovjeta, videvši izvanredno priložnost, sklenili, da udarijo z vso močjo ter se polaste politične moči v ime nu ruskega proletarijata. Dne 4. novembra so organizirali veliko demonstracijo na cestah Petrograda; ljudstvo je kričalo za mir, kruh in padec vlade Kerenskega in "vso moč sovjetom".

Coup d'etat

Tedaj je prišel preobrat države (coup d'etat) dne 7. novembra (25. oktober po starem koledarju), ko so boljševiki s pomočjo oddelkov vojakov in mornarjev obkolili zimsko palačo, aretirali in vrgli v ječo člane začasne vlade ter proglasili Kerenskiga, kateri jim je ušel, kot velikega zločinca napram državi. Na enak način so se polastili politične kontrole, katero so držali s silo in jo še drže danes. Tako je doseglo svoj cilj par odločnih mož, kar so v drugem slučaju komaj dosegli vojaški voditelji v starih in modernih časih; na tak način je bilo vpostavljeno takozvano diktatorstvo proletarijata, ali bolje rečeno, diktatorstvo komunistične stranke.

Za časa revolucije so bili zoljševiki v manjšini med ruskimi socijalisti; menjševiki, socijalni revolucijonarji desnega krila, in izvrševalni odbor vse-ruskega sveta kmetov so jih prezirali. Pri volitvah v ustavodajno skupščino dne 25. novembra so prejeli manj kot eno tretjino oddanih glasov. Skupščino se je odprlo formalno dne 18. januarja 1918 in ko ta ni hotela poslušati boljševikov ter sprejemati njihovih povelj, je bila skupščina kratkomalo razgnana z vojaštvom.

Vojaškemu narodnemu komiteju so sledili narodni komisarji, ki so bili brez izjeme vsi sami komunisti, z Leninom kot predsednikom in Trotckkijem kot zunanjim ministrom. Ta naredba je bila potrjena po drugem vse-ruskem kongresu sovjetov na seji v dnevih revolucije. Dne 10. julija 1918 je peti kongres sovjetov sprejel ustavo Ruske socijalistične zveze sovjetne republike.

Centralni izvrševalni komite

Glasom ruske ustave, je vseruski kongres sovjetov najvišja moč, ter je sklican po izvrševalnem komiteju najmanj dvakrat na leto. Ta kongres, ki šteje okoli 1500 članov, je sestavljen iz zastopnikov mestnih sovjetov (en delegat na vsakih 125,000 volilcev). Na ta način ima odločilno moč v rokah mestni proletarijat. Brez dvoma so sovjeti vedno polnoštevilni, tako da je članstvo kongresa kontrolirano po komunistični stranki. Izvrševalna moč je v rokah vse-ruskega centralnega komiteja, ki ne šte je več kot 200 članov, takozvanih "Svet narodnih komisarjev. Cela organizacija je kontrolirana po komunistični stranki, organizacija, katera šteje okoli 600,000 mož in žensk, največ industrijalnih delavcev, med njimi je zelo malo izobražencev, ampak imajo pa drugo lastnost, namreč, da so drzni, navdušeni, brezobzirni, in fanatični ter so hrbtenica revolucije. Diktatorstvo je v rokah enega dela mestnega proletarijata, manjšina, manjšine. Brailsford pravi:

"S sovjeti, strokovnimi unijami, kooperativami in z armado pod svojo oblastjo, zapoveljuje komunistična stranka vso organizirano življenje Rusije."

Kmetstvo

Po marčevi revoluciji so kmetje, ki so lastovali že 60 odstotkov zemlje, zasegli mnogo ostale zemlje ter si jo med seboj razdelili. Provizorična vlada je pripravljala zelo obširno zemljiško postavo, toda boljševiki so to rešili prav na kratko z dekretom z dne 7. novembra 1917, ko so odpravili privatno lastnino zemlje ter jo izročili kmetom brez kompenzacije.

Kmetski sovjeti so bili vse prej kot zadovoljivi, vsaj iz narodnega stališča, kajti oni so skrbeli samo za lokalne interese ter so držali žito v svojih zalogah po strašno visokih cenah. Živilski komisar je posredoval s pomočjo najubožnejših kmetov, katere je organiziral v komite ubogih z dekretom z dne 11. junija 1918 ter je tako prikrajšal moč sovjetov, posebno, kjer so bili kontrolirani po bogatincih ali po srednje premožnih kmetih, ki so kupičili žito.

Pozneje, so si boljševiki prizadevali, da se zopet sprijaznijo s srednje-razrednimi kmeti ter so jim celo obljubili, da bodo pustili bogate kmete pri miru, ako ne bodo delovali za protirevolucijo. Toda niti obljube, niti grožnje niso mogle pridobiti kmetov, da bi oddali svoje žito po postavnih cenah in tako je morala vlada poseči po rekviziciji. Zaplemba je imelo za posledico, da se je pridelek zmanjšal, kar je povzročilo pomanjkanje živil in neznosno visoke cene.

Industrijalni delavci

Zgodovina sovjetov industrijalnih delavcev je jako slična. Po novemberski revoluciji so boljševiki, mesto, da bi oddali moč sovjetom, kot so to preje obljubili, so skušali zmanjšati njihovo škodljivo dejanje. Lenin sam je odobraval zaposlitev tehničnih veščakov z visokimi plačami ter je celo priporočal, naj se upelje Taylorjev sistem za dosego dovršnosti v industriji. In ko je v mesecu marcu leta 1919 L. B. Krassin podvzel korake, da reorganizira rusko industrijo, je on stal trdno na tem, da upostavi zopet stare in preiskušene metode pri vodstvu tovarne ter je zelo prikrajšal pravice in moč delavskih svetov.

Strokovne organizacije so se kmalu zavedale, da se nahajajo pod prisilnim sistemom, to je, da so delavci militizirani in stavka je bila prestopek enako kot vstaja ali izdajalstvo. Brez obzirno kaznovanje petrograjskih stavkarjev v mesecu marcu leta 1919 ter zatrenje mnogih unij, je jasno pokazalo, da so unije izgubile svoj značaj kot bojevalne organizacije, ampak da so postale samo podložne agencije centralne moči. Spargo pravi:

"Boljševiki so bili prisiljeni priznati temeljno slabost vsakoršne forme sindikalizma, vštevši sovjetizem. Pronašli so, da niso sovjeti zmožni voditi industrije, da bi bila ta dovršena, da se je dovolila nadvladda mali skupini interesov, mesto da bi nadvladovala večja skupina interesov družbe kot celote. Ravno isto je bilo resnično o strokovnih unijah."

Vsekakor, pa je pred kratkim nastala reakcija proti centralizaciji in vojaški kontroli; sovjeti in strokovne organizacije hočejo postati zopet bojne organizacije. Oba, konferenca strokovnih organizacij v novembru leta 1920 in osmi vseruski kongres sovjetov v decembru, sta bila naklonjena da se zmanjša moč ljudskih komisarjev ter zviša moč centralnega izvrševalnega odbora. To natančno dokazuje, da je ruski narod nemiren pod diktatorstvom komunistične stranke in da je tendenca proti decentralizaciji, kar lahko dovede do reakcije, ali pa celo do anarhije v najslabšem slučaju.

Ekonomični polom

Vsakomur je znano, da je industrijalni sistem Rusije na sil no slabih nogah. Produkcija surovega materijala in industrijskih produktov se je znižala grozno, tako da se je zniža lo prebivalstvo v mestih, ker primanjkuje živil in kuriva, na deželi pa se je pričelo primitivno življenje, ker primanjkuje obleke, čevljev, soli, petroleja, in drugih kmetskih potrebščin. Železnice so razbite, tovarnam primanjkuje premoga in surovega materijala, mašinarija je obrabljena, trgovci in tovarnarji so postali navadni delavci, mnogo tehničnih veščakov se

je izgubilo, delavcev pa silno primanjkuje, ker je mnogo industrijalnih delavcev zbežalo na deželo iskajoč hrano.

To stanje se je poslabšalo tudi vsled ogromne izdaje papirnatega denarja in vsled določevanja maksimalnih cen, kar povspešuje tihotapstvo in špekulante, katerih je toliko, da je nastal nov razred neposlavnih trgovcev, katerih izkoriščanje je še mnogo slabše kot ono, ki je bilo poznano za časa vojne.

Te in druge neprilike in nesreče se pripisuje delno disorganizaciji, ki je bila povzročena vsled velike vojne, kateri je sledila civilna vojna, mnogo pa je tega kriva tudi blokada, največ pa seveda to, ker hočejo boljševiki postaviti na podrtije starega sistema popolnoma nov sistem.

Čudno je to, da je boljševiška vlada dovolila mnoge koncesije tujim kapitalistom; te koncesije tečejo za dobo od 20 do 80 let, kot naprimer Vanderlipova koncesija v Kamčatki za izkoriščanje rib, kož. premoga, nafte in vse druge stvari ;velike gozdne koncesije je dobil neki angleški sindikat; koncesije so dobili tudi nemški izdelovalci barv.

Tretja internacijonala

Čudna nedoslednost na podlagi takih kompromisov je 21 pogojev za sprejem, katere je določil kongres tretje internacijonalne v Moskvi meseca avgusta leta 1920; pogoji imajo namen ločiti ovce od koz v vseh socijalističnih krogih po vsem svetu. Socijalistične organizacije, ki žele vstop v mednarodno komunistično stranko se morajo obvezati, da bodo imele le preizkušene komunistične voditelje, da bodo očistile svojo stranko vseh malo-buržoaznih elementov, da bodo delovale z neumorno propagando med industrijalnimi delavci, kmeti, strokovnimi unijami, kooperativnimi društvi in sličnim, da opuste reformizem, da napovedo vojno internacijonali iz Amsterdama, da bodo pomagali vsaki sovjetni republiki, ki se bo bojevala proti protirevoluciji, da sprejmejo ime komunistična stranka, in da se bodo pokorili železni disciplini komunistične internacijonale. Ko se čita te zahteve, si ne more človek misliti drugega kot stari izrek, ki se glasi: "Kogar hočejo uničiti bogovi, ga udarijo z neumnostjo."

Naravno, da so te železne zahteve povzročile veliko srčno preiskavo med socijalisti vsake dežele, ker se je poklicalo vse prave komuniste, naj se izločijo od svojih "rumenih" sodrugov ,naj bodejo zase in se žrtvujejo za veliko stvar.

To je imelo za posledico, da so se v vsaki državi socijalistične stranke razdvojile, "rdeča" manjšina se je navadno pridružila tretji internacijonali, večina pa, imenovana "rumena", je prepuščena na milost in nemilost buržoaziji. V Združenih državah naprimer je več izobražencev in revizionistov za časa vojne zapustilo socijalistične vrste kot na primer Spargo, Wolling, Ghent in Russell, toda večina drugih se noče ukloniti tretji internacijonali kot naprimer Algernon Lee, James O'Neal, Meyer London, Victor Berger in Morris Hillquit, ki so tako rekoč izključeni ter je le razmeroma majhno število neučenih agitatorjev ostalo, da nosijo zastavo prave vere moskovske internacijonale.

Boljševizem je revolucijaren marksizem

Toda izobraženci, ki stoje tako visoko kot ti, med katere se sedaj prišteva tudi Jean Longuet iz Francije, pravnuk in tolmač Karl Marksa, se ne morejo ti strinjati s taktiko in doktrinami ruskih komunistov, ker se ne ujemajo s poznejšim evolucijonarnim stališčem Marksa in ker ne slone na volji "velike večine" proletarijata.

Vendar pa imajo ti komunisti pravico imenovati Marksa in Engelsa kot svojega duševnega očeta, ker so sprejeli večino njegovih doktrin ter se gibljejo v smeri teh doktrin, akoravno mnogo prehitro za njiho ve akademične sodruge.

Ravno radi tega nimajo akademični socijalisti nobenega vzroka, da bi bili presenečeni če so celo stoletje skušali zbuditi proletarijat do vrelne točke njihovih krivic in so jih prepričevali, da je kapitalizmu odzvonilo; radi tega jim ne smemo biti prav nič žal, ako je razsrden in osvobojen proletarijat skočil direktno na njihov vrat.

Komunisti ne bodo najbrže vspešni v svojem prezgodnjem napadu, toda oni so najmanj že dokazali, kaj znajo in dali lekcijo socijalizmu ter je presenetil ves civilizirani svet. In akademični socijalisti, katerih teoretično stališče ni nič manj zdravo, se ne morejo postaviti brez madeža s tem, da bi rekli, da niso oni tega nameravali. Kaj so načrti in podrobnosti v času revolucije?

Dobro bi bilo za nje, ako bi se bili držali umestnih besed političnega cinika Machiavelli: "Nikakor ne morete pričakovati, da bo oseba, ki je pričela novost v državi, zamogla nehati pri svojem veselju ali regulaciji po svojih prejšnjih namenih."

(Oglas)

———o———

JE VIDELA Z ROKAMI

Pred nekaj leti je umrla v mali vasi na Francoskem 22 letna Melanie de Salignac, za katero so se zanimali vsi francoski učenjaki in zdravniki. Deklica je bila rojena popolnoma slepa, toda narava je nadomestila vid s čudovito razvitim čutom. Deklica je vedno lahko povedala v kakem zraku se je nahajala. Ako je bila v sobi, je takoj vedela kake velikosti je dotična soba in ako je stala na cesti, je natanko vedela ali je ista široka ali ozka, če je na obeh koncih odprta ali samo na enemu. V hiši kjer še nikdar poprej ni bila, je šla skozi vse sobe samo enkrat in takoj je vedela vse natanko, da je lahko celo druge svarila kje naj pazijo, da ne zadenejo ob pohištvo ali kaj drugega, ali kje se nahajajo stopnice.

Ona je opravljala vsaka najfinejša ročna dela, je dala sama nit v šivanko, ako je bila ista še tako drobna. Igrala je tudi vse igre na karte, kakor tudi druge. Karte je imela zaznamovane tako, da ni bilo mogoče nobeni osebi najti znamenj, tudi pri najnatančnejšem opazovanju. Njeno znanje v zgodovini, zemljepisju, narovoslovju in v književnosti je bilo občudovanja vredno; skoro ni bilo vprašanja, ki bi ga ne zamogla odgovoriti. Pisala je na ta način, da je vbadala luknje v papir, kateri je bil napet v okvirju in to pisavo je zamogla čitati na ta način, da je šla s prsti po papirju na drugi strani in tipala luknjice narejene s peresom. Za poskušnjo so dali tiskati za njo knjige z navadnim tiskom, ki pa so mele čtivo samo na eni strani listov in ona je z lahkoto čitala te knjige s tem, da je šla prsti po prazni strani.

Deklica je bila vzlic temu, da je imela dobro postrežbo in življenje slabotnega zdravja ter je umrla mlada, akoravno so prihiteli k njeni bolniški postelji najboljši zdravniki cele Francije.

———o———

Neki Jugoslovanski učenjak je bil znan zaradi svoje šaljivosti. Pri neki pojedini, kjer je bila zbrana odlična družba, je natakar po nesreči razlil nekoliko masti raz krožnika, tako da je padlo nekaj kapljic učenjaku na plešo. Vsi so pričakovali, da bode mož natakarja oštel, toda on je z resnim obrazom pogladil svojo veliko plešo in rekel natakarju: "Ivan, ali mislite da to kaj pomaga?"

———

Luka svojemu prijatelji Matevžu: "Da, lepo je, ako je človek oženjen; žena mu osladi življenje!"

Matevž: "Le skusi in ožени se, pa ti ga bode osolila, kakor ga je meni!"

Tel. Hanover 3101-R

DR. P. A. WOLLESAK
DENTIST
386 Grove St. vogal Mineral St.
20 LETNA IZKUŠNJA
Odprto zvečer po dogovoru
Krone in celo zobovje moja .špecijaliteta.

VOLJA --- SREDSTVA --- PRAKSA

Za točno in vestno izvršitev poslov, ki so v zvezi —
s pošiljanjem denarja v stari kraj,
s potovanjem v domovino,
z dopremljenjem oseb v Ameriko in
z drugimi posli tega področja,
so nujno potrebne tri glavne stvari:
VOLJA — SREDSTVA — PRAKSA

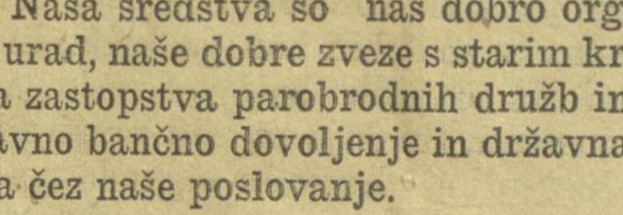
Našo resno voljo za točno službo najbolje dokazujejo številna zahvalna pisma od onih rojakov, ki so se do sedaj poslužili naše tvrdke.

Naša sredstva so naš dobro organiziran urad, naše dobre zveze s starim krajem, naša zastopstva parobrodnih družb in naše državno bančno dovoljenje in državna kontrola čez naše poslovanje.

Nad 1,400 potnikov, ki so z našim posredovanjem do sedaj potovali v stari kraj ali od tam sem, govori o naši praksi.

Ako hočete Vi poslati denar v stari kraj, potovati v stari kraj, ali dobiti koga iz starega kraja, je v Vašo korist, da se obrnete na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
SLOVENSKA BANKA
70 — 9th Ave., New York City.

IZ RAZNIH NASELBIN
(Nadaljevanje s 4. strani.)

meri.

— Poročila sta se rojak Anton Jurčič, doma iz Krškega in rojakinja gdč. Sussie Kernič, doma iz Vrhovega pri Zidanem mostu.

Sharon, Pa. — Preminula je rojakinja Mrs. Josephine Recelj, rojena Kočevar, rodom iz vasi Sela, fara Št. Jernej na Dolenjskem. Tukaj zapušča žalujočega soproga, tri hčere, v staremu kraju pa enega brata.

Primero, Colo. — Umrla je rojakinja Mrs. Frančiška Oržen, rojena Hren, v starosti 33 let. Pokojna je bila rodom iz Prigorice pri Ribnici na Dolenjskem. Zapušča žalujočega soproga, 2 otroka in 3 brate.

Imperial, Pa. — V tukajšnjo naselbino je prišlo veliko deklet iz stare domovine, kar je imelo za posledice, da se je več pečlarjev izneverilo častitemu pečlarskemu stanu ter skočilo v zakonski kurnik. Poročili so se sledeči Jakob Guzela z Ivano Nadižar, Frank Avguštin z Elizabeto Jamnik in Jakob Žitko s Frančiško Pustovrh.

Oglesby, Ill. — Pretekli teden se je ustrelil rojak gostilničar Mike Preskar. Bil je na mestu mrtev. Pred tednom se je njegova žena pobila na očesu.

— Rojak Frank Jerše leži v La Salle St. Mary's bolnišnici. Ima zlomljeno nogo. Pred kratkim je dospela iz starega kraja njegova nevesta, ki gotovo ni pričakovala, da bo našla ženina v tako žalostnem stanju.

— Poročila sta se rojak Frank Zemljan, in gdč. Pepica Dušak.

— S 65 čevljev visokega mostu, ki se nahaja med La Sallom in Oglesby, je skočil v reko Illinois Ford-avtomobil, v katerem so se nahajali štiri Poljaki. Dva sta utonila, dočim sta se dva rešila. Ravno tam se je ponesrečilo poprej nekaj naših rojakov.

—o—

DOPIS

Milwaukee, Wis.

Nadaljevanje debate pri slov. soc. klubu. Dne 7. junija se bo nadaljevala debata pri slov. soc. klubu, v Ilirija dvorani. Predmet te debate bo kakor zadnjič poročano: "Diktatura proletarijata, ali parlamentarna demokracija" in moč parlamenta v rokah delavcev."

Vabimo vse rojake in tudi tiste, ki se zanimajo za delavska vprašanja, da se vdeleže debate. Začetek točno ob polu osmi uri zvečer.

Tem potom naznanjam tudi vsem članom soc. kluba, da je bilo sklenjeno pri zadnji seji, ustanoviti poseben odsek v klubu, kateremu se lahko prijavi vsaki član kluba, ako je pri volji, da bo izpolnjeval strogo disciplino, katero si bo naložil dotični odsek. Do sedaj so se prostovoljno priglasili štirje sodrugi, kateri bodo imeli prvi sestanek dne 6. junija v Ilirija dvorani, kjer se bo določil natančen program. Odsek bo imel v prvi vrsti namen, da vzgoji dobre zavedne člane kluba, kateri bodo sposobni razlagati nauke socijalizma tudi drugim. Drugič, da se uvede v klub disciplina ter da se probudi zanimanje. Člani se odseka bodo obenem medsebojno vadili govorništva predavanja kakor tudi deklamiranja, učili se bodo nadalje spoznavati socijalizem, njegovo bistvo, njega zgodovino in taktiko. Člani, ki so ustanovili ta odsek so prepričani, da bodo iz njega izšli dobri in zvesti sodrugi, kateri bodo kmalu privedli klub do večje popolnosti.

Za slov. soc. klub
John Krese, tajnik

ALI STE BOLNI?

Dr. Chas. Erven 18 let v Milwaukee

Ako se ne počutite ravno dobro in vi ne veste vzroka, dajte si zobe preiskati, ker so pogostokrat zobje vzrok slabega zdravja. Pridite k Union Dental Co., **najbolj znani zobozdravniški urad** kjer bodete dobili zobozdravniško pomoč veščaka po zmernih cenah. Tukaj bodete imeli prednost, izbol-šanih in priznanih modernih metod, vštevši X-žarčno preiskavo in

SOMNOFORM

ki ima prednost, da odstrani bolečine, ne da bi bolnik izgubil kaki čut.

KONDUKTIVNA ANESTEZIJA ALI ŽIVČNE OVIRE

Odstranljivo umetno zabavje

Naš najboljši nasveti ČASTONJ za vsa dela, znana zobozdravniški vedi.

NE RAČUNAMO NOBENIH NEPOTREBNIH STROŠKOV

Ne smete si predstavljati, da je visoka cena znak dobrega zobozdravništva. Bolniki so že plačali visoke cene za slabše delo.

POGLEJTE SI NAŠE CENE

Za 10 let pisana garancija
Polno zobovje $8, 10, in $12

Nojbolše zlate krone, 22 K Porcelanaste krone, umetno zobovje 6.50

Drugi dentisti računajo od $8.00 do $15.00 za tako prvovrstno delo in materijal.

Najboljše srebrne zapolnitve - $1.00

Ohranite v spominu naslov našega urada.

DR. CHAS. ERVEN

UNION DENTAL CO.

Severovzhodni vogal Third St. in Grand Ave.; vhod 230 Grand Ave., drugo nadstropje.

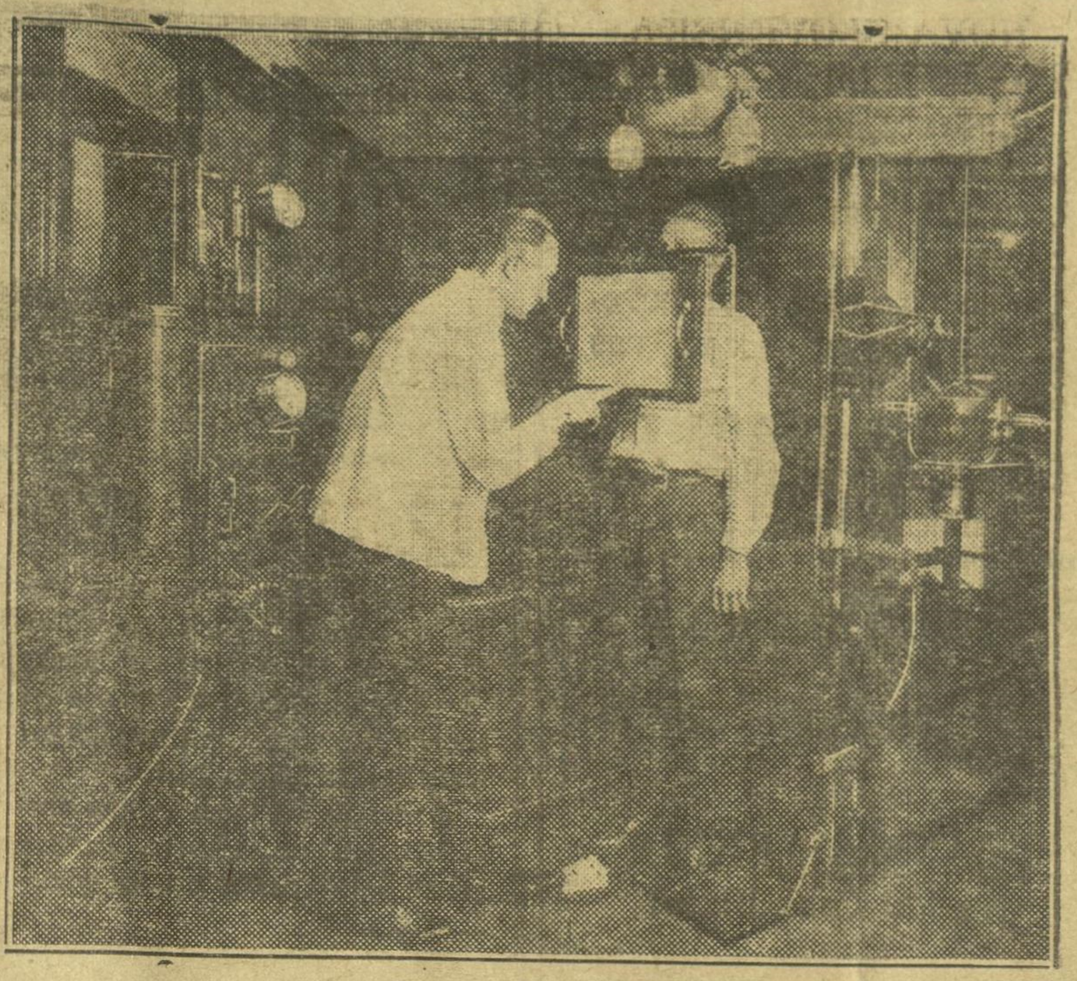
URADNE URE: 8:30 do 8.

Govorimo vse slovanske jezike.

AHRENS and VAHL

Obuvala za vso družino
355 GROVE STREET

J. KASTELIC & JOE ŠAŠEK
PEČLARSKI DOM
511 Park St.
(vogal 4. Ave.)
kjer se dobe dobra okrepčila.

NAJDITE VZROK IN GA ODSTRANITE.

po Wasisco, Wasisco & Wasisco

DOKTORJI KIROPRAKTIKE

ki imajo največji kiropraktični urad in X-žarčn laboratorij v Milwaukee.

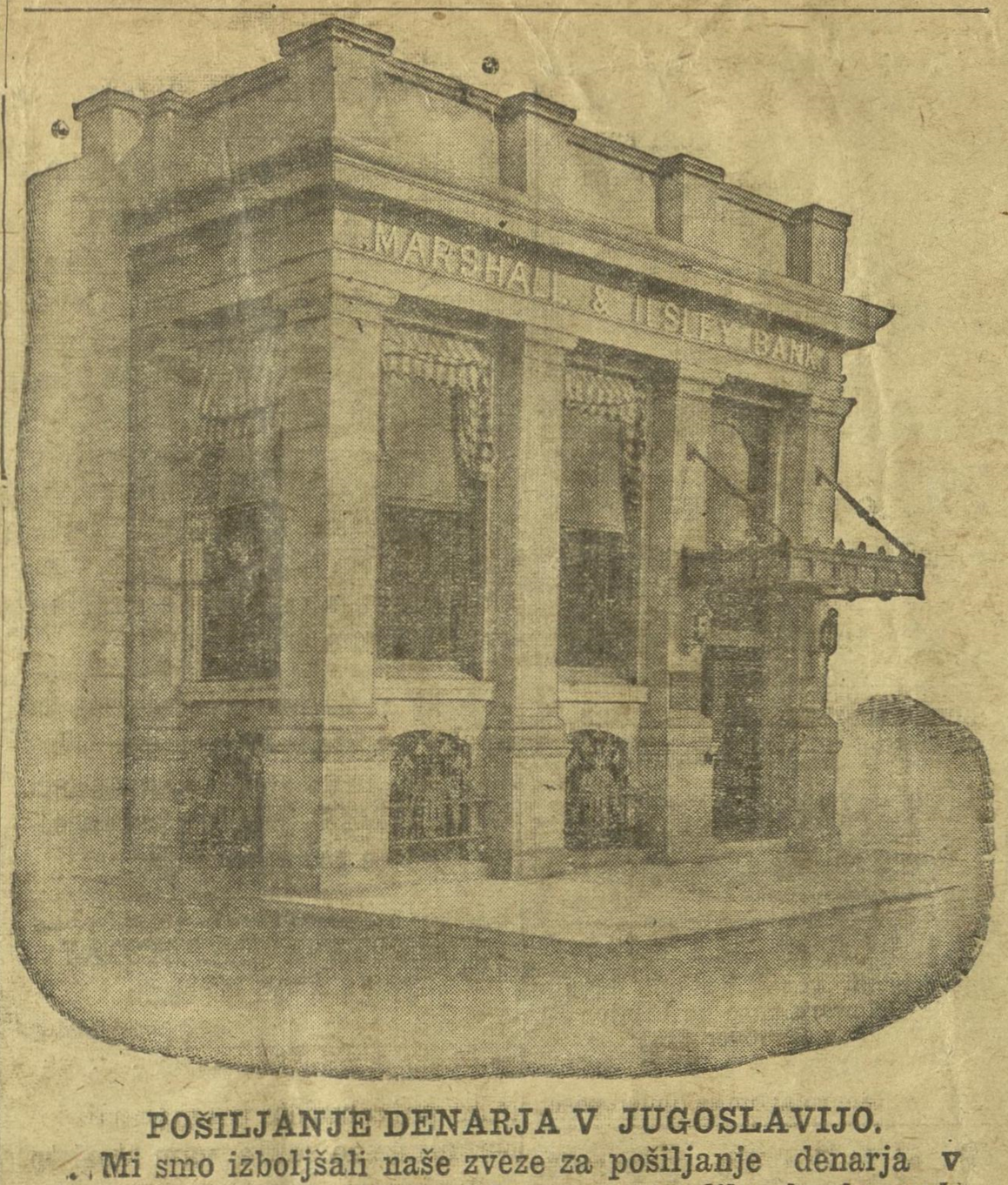
Urad v mestu na 209 Grand Av ., Room 401 telefon Grand 3601

Uradne ure: 9-11:30, 2-5, 7-8 zv.

Urad na južni strani 307, Juneau Bldg., vogal 1st Ave. & Mitchell St.

Uradne ure: 9-11, 3-8, ned 10-12

Če imate sledeče bolezni: želodčne neprilike, neprilike v črevesju, neprilike v ledicah, v srcu, v jetrih itd., revmatizem, nervoznost, zabasanost, Neuritis, Sciatica, glavobol, paraliza, naduha, tuberkuloza in druge bolezni. Oglasite se pri nas!

POŠILJANJE DENARJA V JUGOSLAVIJO.

Mi smo izboljšali naše zveze za pošiljanje denarja v inozemstvo ter izdajemo čeke na vse vodilne banke vseh delov sveta. Posebno dobro zvezo imamo z bankami v Jugoslaviji kot v Ljubljani, Zagrebu i.t.d.

MARSHALL & ILSLEY BANK

PODRUŽNICA NA JUŽNI STRANI: 374 NATIONAL AVENUE

NAZNANILO

Rojakom naznanjam, da sem se pravkar povrnil iz stare domovine ter sem pričel sedaj zopet s prodajo **šifkart** in **pošiljanjem denarja** v vse dele sveta.

Se priporočam

Josip Tratnik

268 First Avenue Tel. Hanover 5199

NOVA SLOVENSKA
TAPECIRARSKA OBRT

Modrace, zofe, stole, avtomobilske strehe, "seat covers", blazine in zagrinjala ter sploh vše, kar spada v to obrt vam naredi prav po nizki ceni vaš rojak

JOHN KEGEL
620—64th Ave. West Allis
blizu National Ave.

GOSTILNA

Na razpolago razna okrepčila.

FRANK MARKELC
na 400 Reed Street

Telefon Hanover 4131-M

J. Hervat

309 FIRST AVENUE
Milwaukee, Wisconsin.

PRODAJE
najboljše moške čevlje

RAZPRODAJA ČEVLJEV.

Kdor želi kupiti poceni od $ 3.00 naprej čevlje, jih dobi sedaj, ker hočem razprodati vso zalogo, radi odhoda v stari kraj.

MARTIN JUG
312 National Ave.
vogal Reed St.
Telefon Hanover 2646

---

30 ODSTOTKOV
cenejše so sedaj pomladne
OBLEKE
Ako želite imeti dobro in trpežno obleko po nizki ceni in narejeno po meri, naročite jo pri krojaču . .

JOHN REZEL
5122 National Avenue

MIKE KIRN
309 Ellen St. vogal Russell Avenue
Vzemite Deleware karo na Clinton St.
Telefon Hanover 2152
GOSTILNA
Se priporočam rojakom za obilen poset.

Sedaj je čas, da popravite vaše hiše, to vam napravi po nizki ceni Joe Jank. Ako ste namenjeni postaviti novo hišo —vprašajte mene za ceno. Prepričali se boste, da vam jaz napravim po nižji ceni kot kdo drugi. Delo od ure ali na kontrakt, kakor želite.

JOE JANK
574 — 47th Ave.
Svoji k svojim!

NAPRODAJ farma 7 milj iz Milwaukee ob Smiths Rd. 25 akrov. Hiša z 10 sobami in hlevi. Cena $8,000.00. Za prodajalca izveste pri Sloveniji.

PRODAJALEC
GEORGE DRAZICH
420 National Ave.,
Milwaukee, Wis.

Gornja slika vam predstavlja Forest King Stump Puller (ruvalec štorov), ki je priznan kot najboljša priprava za ruvanje štorov pri čiščenju farm. Napravljen je iz najboljšega jekla ter preizkušen, ki se je izkazal dosedaj kot najzanesljivejši in najcenejši. Vaš denar vam vrnemo, ako ste žnjim nezadovoljni. Cene: $128.52, $165.87 in $231.83. Triletna garancija.

IZGUBLJEN

Majhen deček, v velikosti moža, bosonog obut v očetove čevlje. Škilil je vzadaj na vratu. Nosil je suknjo iz koštrunovega zrezka s podlago iz fižolne juhe. Ostrižen je bil na kodre.

Rojen je bil pred svojim starejšim bratom, njegove matere pa ni bilo zraven pri tej priložnosti.

Njegova ušesa so bela z rujavo-črno barvo.

Ko se ga je videlo zadnjič, je z lopato odmetoval veter izpred trgovine

JOSEPH SOUSHA
TRGOVINA S ČEVLJI ZNIŽANIH CEN ZA VSO DRUŽINO IN POPRAVLJALNICA
West Allis, Wis. Tel. W. A. 430-J
7214 National Avenue
$1,000 nagrade, kdor ga ulovi.

STANOVANJE V NAJEM

NAPRODAJ POHIŠTVO po nizki ceni radi odhoda v staro domovino. Kdor kupi pohištvo lahko obenem dobi stanovanje Več se izve pri

FRANK MALI
345 Florida St.
Zglasite se po 5. uri popoldne.

KUPNA PRILOŽNOST

Hiša 8 sob, plin, elektrika, studenec, lot 71-½x150. Cena $3,900.00 na Burnham St. med 51 in 52 Ave. Vprašajte na 727 — 51st Ave.

NAPRODAJ hiša z 8 sobami; elektrika, 2 toileta, kopališče, plin, na 530 — 65 Ave. Naslov prodajalca izveste pri Sloveniji. Cena $4,200.00.

NAPRODAJ dvojni flat iz opeke na 1009 Sycamore. Najemnina prinese $146 na mesec. Cena $11,500. Naslov prodajalca izveste pri Sloveniji.

POHIŠTVO NAPRODAJ
382 — 7th Avenue

Expres, premog, drva i. t. d.

Ako potrebujete premog ali drva, ali če se selite, vam stori to

JOHN GORIŠEK
475 Virginia St. Han. 3817-W

NAPRODAJ hiša 9 sob s kopališčem na zelo lepem prostoru; furnace, electrika, plin, zidana klet po zelo nizki ceni.

NAPRODAJ piano, še tak kot nov za eno tretjino cene. Istotako se prodajo plinove svetilke (gas fictures) skoraj zastonj. Vprašajte pri

M. Šetina 387 — 10 Avenue.

Učitelj: "Ti Boštjanček: Kedaj pa je najboljši čas za obiranje sadja?"

Boštjanček: "Kadar je pes priklenjen, gospod učitelj."

Farmarska zemlja Farmarska zemlja

Usedena rodovitna zemlja (Silt loan soil)
ALI STE BREZ DELA ALI ŽELITE DELATI ZASE — POTEM VPRAŠAJTE MOŽA, KI IMA 9000 AKROV NAJBOLJŠE ZEMLJE V WISCONSINU NAPRODAJ ZA CENO, KI JE PRAVA. POGOJI.

VSA

Zemlja s trdim lesom
Lesom za hiše
Lesom za dobiček
Obrnite se na

FFRTILE ACRES SALES CO.

W. C. Layer Ch. M. Wagner J. B. Gottschalk
310-311 Caswell Blk. 114 Grand Ave

C. E. Rački
Naseljniški ravnatelj MILWAUKEE, WIS.

Odprto tudi ob nedeljah od 10—12 in 2—4.

NAPRODAJ

Lepa hiša na deželi, 8 sob, vse moderno zraven električne železnice. 3 akre dobre rodovitne zemlje. Cena $8,500.

Lepa hiša s 3 sobami na West Allisu. Front 30 čevljev, dolgost lote 120 Cena. $1,500.

Lep Cottage s 6 sobami. 5 akrov dobre rodovitne zemlje, blizu električne pocestne železnice in cementne ceste. Cena $8,000.00.

Hiša s 6 sobami s kopališčem Vse moderno urejeno. 3-½ akra rodovitne vrtne zemlje. Cena $9,000.00.

Telefonirajte Westt Allis 153-R-1, ali pa se zglasite pri Albert Babiak, vogal Beloit Rd. in Woodlawn.

Ščitite vaše kokoši pred ušmi in grinjami ter dobite več jajc! Uporabljajte Dieke! s Quolity Lice-killer: ½ pinta 40¢, pajnt 75¢ in koncentriran prašek proti žuželkam, česar je čez 1 lb. za 25¢. Najboljše dosedaj iznajdeno sredstvo proti ušmi. Pišite še danes ter dobite zastonj darilo prvi pajnt steklenico samo ta mesec. Ako ne boste zadovoljni, se vam vrne denar.

FRANK STUPAR
794 — 82nd Avenue
West Allis, Wis.

TO JE RESNICA!

Poslovodja neke trgovine v Emaus, Pa., pravi: "Resnica je, da ve povprečno vsak tujezemec v tej deželi več o godbi kot njegov sosed Amerikanec in ljubi skladbe ob katerih prihaja tukaj rojenim slabo." To je resnica tudi glede zdravil. Mnogo Amerikancev ima rade tablete, ki so sladki, toda Amerikanci tujezemskega pokolenja že zdavnaj vedo, da je Trinerjevo Grengo Vino najboljše zdravilo za želodec in da je ravno ona "grenkoba, ki jim pomaga". Seveda so prišli do tega že Amerikanci, toda s tujezemskimi sodržavljani je že star prijatelj in rabijo ga že kakih trideset let. Mr. Andro Luksič nam je pisal iz Smoke Run, Pa. dne 5. maja. 1921. "Prepričal sem se, da je Trinerjevo Grenko Vino boljše kot vsa druga zdravila skupaj, za neprebavo. Očisti drobovje in napravi črevesje čisto in da redno deluje. Deluje brez vsakih neprijetnih učinkov in napravi človeka živalnega. — Joseph Triner Company 133 — 45 So. Ashland Ave. Chicago, Ill. — Pri vseh lekarnah in prodajalcih zdravil. (Oglas.)

Korlek očetu: "Kako dolgo pa trpi ena taka velika lokomotiva?".

Oče: "K večjem kakih dvajset let."

Karlek: "Jaz sem pa mislil, da mnogo dalje; najbrž se uniči zato v 20 letih, ker tako kadi."

Žena svojemu možu, katerega je dobila ko se je zabaval s kuharico: "Ti, jaz mislim, da si poročen z menoj, ne pa s kuharico.

Mož: "O da, dobro vem, da nisem poročil kuharice, ko sem tebe dobil!"